

Foaia Diecezană

PERIODIC DE CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ
EDITAT DE EPISCOPIA CARANSEBEȘULUI

SERIE NOUĂ, Anul V, Nr. 5 - 6 (51 - 52), Mai - Iunie, 1999;
ISSN 1223 - 9461

Fondată în 1886
Episcop
IOAN POPASU

CTITORI ŞI BINEFĂCĂTORI AI CATEDRALEI EPISCOPALE CARANSEBEŞ 1999

Cont: 45.36.50.21
B.C.R. Caransebeş

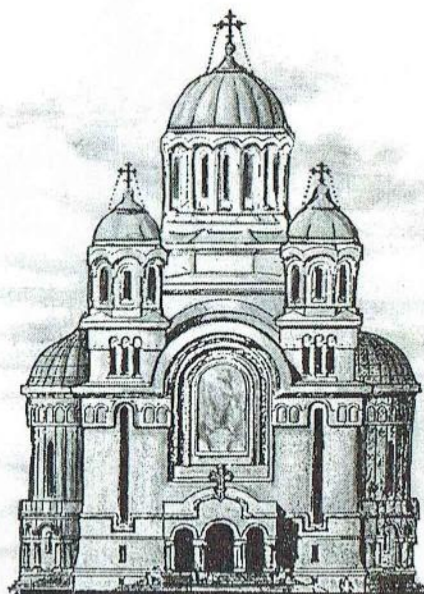
(urmare din numărul 1-2 / 1999)

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Localitatea	Suma
568	Paroh. Reşiţa Centru	Prot. Reşiţa	1.370.000
569	Seracin Nicolae	Caransebeş	100.000
570	Paroh. Anina	Prot. Reşiţa	1.000.000
571	Paroh. Biniş	Prot. Reşiţa	955.000
572	Paroh. Bocşa Română	Prot. Reşiţa	3.514.000
573	Paroh. Bocşa Vasiova	Prot. Reşiţa	500.000
574	Paroh. Cuptoare	Prot. Reşiţa	400.000
575	Paroh. Dognecea	Prot. Reşiţa	1.100.000
576	Paroh. Ezeriş	Prot. Reşiţa	370.000
577	Paroh. Fârliug	Prot. Reşiţa	410.000
578	Paroh. Remetea Pogonici	Prot. Reşiţa	400.000
579	Paroh. Reşiţa Română	Prot. Reşiţa	1.560.000
580	Paroh. Scăiuş	Prot. Reşiţa	800.000
581	Paroh. Şoşdea	Prot. Reşiţa	410.000
582	Paroh. Ţerova	Prot. Reşiţa	535.000
583	Paroh. Valeapai	Prot. Reşiţa	441.000
584	Paroh. Văliug	Prot. Reşiţa	500.000
585	Paroh. Vermeş	Prot. Reşiţa	400.000
586	Pr. Simeria Rusalin	Caransebeş	100.000
587	Hurduzeu Anca	Caransebeş	120.000
588	Gherescu Zaharia	Caransebeş	30.000
589	Dr. Ştefănigă Nicolae	Caransebeş	100.000
590	Mihoc Anastasia	Caransebeş	1.000.000
591	Băran Florina	Caransebeş	100.000
592	Paroh. Obreja	Prot. Caransebeş	80.000
593	Brie Floriţa	Caransebeş	70.000
594	Paroh. Valea Timişului	Prot. Caransebeş	150.000
595	Pervulescu Ioan şi Gheorghe	Caransebeş	500.000
596	Baniu Alexa	Caransebeş	50.000
597	Parohia Govândari	Prot. Reşiţa	700.000
598	Parohia Reşiţa Centru	Prot. Reşiţa	1.050.000
599	Ing. Boncoi Nicolae	Primar -Oraviţa	700.000
600	Mihoc Anastasia	Caransebeş	900.000
601	Munteanu Eugen	Caransebeş	200.000
602	Belu Traian	Parohia Peştere	100.000
603	Parohia Turnu Ruieni	Prot. Caransebeş	800.000
604	Peşanu Gheorghe	Caransebeş	100.000
605	Fam. Drăghici Ioan	Caransebeş	1.000.000
606	Fam. Bârsete Teodor	Caransebeş	100.000
607	Gen. Mihail Trepşa şi soţia Aurelia	Caransebeş	100.000
608	Dr. Ştefănigă Eugenia	Caransebeş	100.000
609	Aurel Moacă	Consilier Eparhial	100.000
610	Parohia Armeniş	Prot. Caransebeş	120.000

(continuare în numerele următoare)

„Fiecare să dea cum socoteşte cu inima sa, nu cu părere de rău, sau de silă, căci Dumnezeu iubeşte pe cel care dă cu voie bună."

(II Corinteni 9, 7)

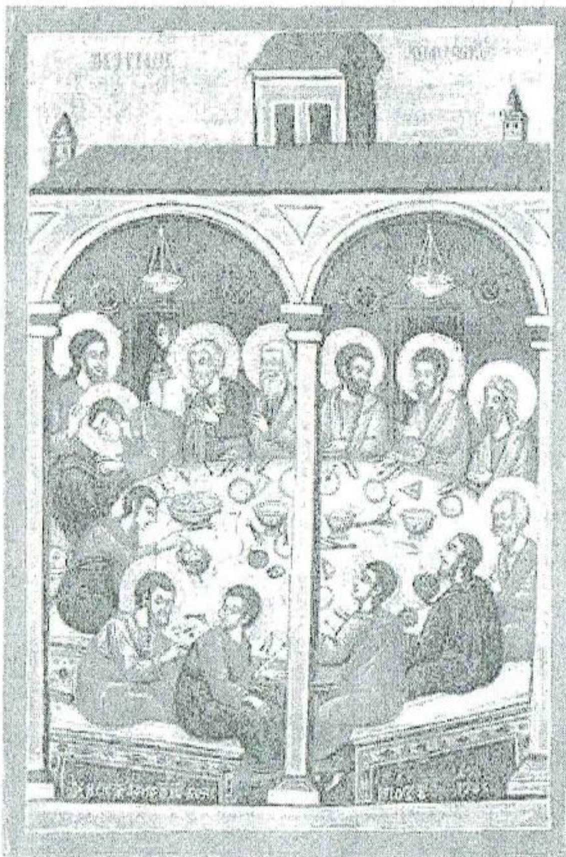

Colectivul redacţional:

Preşedinte: – **P.S. Dr. LAURENŢIU STREZA Episcopul Caransebeşului**
Redactor resp.: – Pr. Vicar Ioan Petraş
Membri: – Prot. Dr. Vasile Petrica
– Pr. Prof. Dr. Sorin Cosma
– Pr. Prof. Drd. Ionel Popescu
– Petrică Neagu
– Adrian Popescu
Tehnoredactor: – Cristian Frenţiu

Tehnoredactare computerizată şi tipărire:
TIPOGRAFIA DIECEZANĂ CARANSEBEŞ
tel.: 055/229412, fax: 055/229402
e-mail: episcop@cs.ro

IISUS HRISTOS ŞI CINCIZECIMEA ÎN LITURGHIA ORTODOXĂ. SEMNIFICAŢIA TEOLOGICĂ A RÂNDUIELII SFINTEI LITURGHII.

Dumnezeiasca Liturghie, *ca împlinire a Cincizecimii,* este cel mai mare *tezaur* al creştinismului şi cel mai mare *dar* lăsat lumii de Mântuitorul Hristos, Răscumpărătorul omenirii. Ea este, în primul rând, ***Jertfa*** *nesângeroasă* care permanentizează şi actualizează *efectele sfinţitoare* ale *Jertfei celei una, de pe Cruce (Evr.7,27),* pentru mântuirea omenirii. În al doilea rând, Liturghia este ***Taina*** împărtăşirii cu *Sfântul Trup* şi *Scumpul Sânge al Domnului, Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos,* sub forma *pâinii* şi a *vinului*, prin care devenim purtători de Hristos, *"hristofori".*

Scopul Sfintei Liturghii, prin *lucrarea Duhului Sfânt,* este unul dublu: ***sfinţirea*** *Darurilor* aduse ca jertfă, în vederea ***sfinţirii*** *credincioşilor,* prin împărtăşirea cu acestea, devenite *Euharistie.*

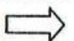
Hristos, Cel mort şi înviat, este ***prezent real*** pe tot parcursul **Sfintei Liturghii,** culminând cu prezenţa Sa în ***Sfânta Euharistie***, *actualizându-se liturgic principalele evenimente* din *viaţa şi activitatea Sa mântuitoare,* de la Naştere până la Înălţarea la cer, prin lucrarea Duhului Sfânt **în rânduiala văzută** a acestei slujbe divine. *Realismul liturgic* este în acelaşi timp *garanţia* şi *şansa* părtăşiei noastre cu Hristos, la *Masa Împărăţiei lui Dumnezeu*, pregustând, prin Euharistie, din bunătăţile cereşti, de care se împărtăşesc sfinţii în ceruri.

Rânduiala Sfintei Liturghii cuprinde trei părţi: *Proscomidia, Liturghia catehumenilor şi Liturghia credincioşilor.*

Proscomidia precede Sfânta Liturghie, fiind rânduiala prin care sunt *pregătite,* la Proscomidiar, *darurile de jertfă,* din *ofranda de pâine şi vin* adusă de către credincioşi, prin care aceştia participă real la Sfânta Jertfă. Această *ofrandă* simbolizează atât *fiinţa umană,* adusă ca jertfă, cât şi *unitatea credincioşilor* în *Biserica lui Hristos.* Mulţimea boabelor de grâu sau struguri simbolizează mulţimea credincioşilor, intraţi în Biserică prin apa Botezului, frământătură dospită prin *aluatul Hristos* şi coaptă prin *focul Harului. Agneţul,* cu pecetea **IS. HS. NI. KA**, (Iisus Hristos - Biruitorul), este înconjurat de *mirida Maicii Domnului, miridele sfinţilor,* grupaţi în nouă cete, la care se adaugă *miridele pentru vii* şi *pentru cei adormiţi în Domnul.*

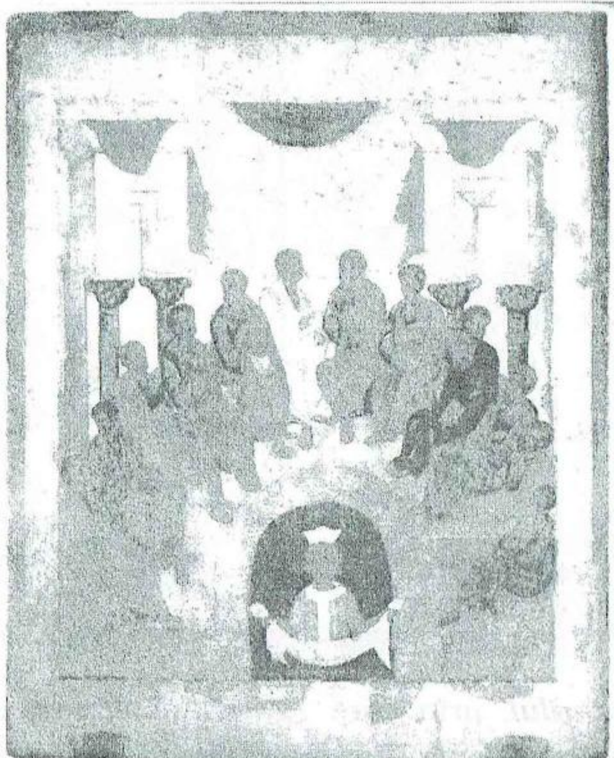
Pe *Sfântul Disc,* în timpul Sfintei Liturghii, se află reprezentată întreaga *Biserică a lui Hristos,* cea *biruitoare,* din ceruri *(Hristos,Maica Domnului şi sfinţii)* şi cea *luptătoare* de pe pământ (Hristos şi credincioşii) şi comuniunea dintre acestea.

În *Sfântul Potir* se pune *vin* şi *apă*, care se va preface, prin lucrarea Sfântului Duh, în *Sfântul Sânge,* care a curs din coasta Domnului (In.19,34).

✝Dr. Laurenţiu Streza,
Episcopul Caransebeşului

⇨ *Actele* acestei rânduieli şi *obiectele liturgice* folosite *simbolizează,* mai întâi, *întruparea Domnului*, ca premiză a răscumpărării, (scoaterea agneţului, masa – staulul, discul – ieslea, acoperămintele – scutecele) şi apoi *Jertfa şi îngroparea Sa* (agneţul – Mielul de jertfă, proscomidiarul – Golgota, copia – suliţa).

Liturghia catehumenilor, la care luau parte în Biserica primară şi *catehumenii*, care nu primiseră încă botezul creştin, începe cu *binecuvântarea mare*: "*Binecuvântată este Împărăţia Tatălui...*", pentru că Sfânta Liturghie este una dintre Tainele dobândirii Împărăţiei lui Dumnezeu. Urmează îndată *ectenia mare*, o rugăciune în dialog, prin care sunt mijlocite *nevoile obşteşti* ale comunităţii lui Hristos.

Cele trei *antifoane, cu ectenii mici între ele*, pregătesc primul act al serviciului divin, *Vohodul mic*, prin care *sfânta Evanghelie* este purtată solemn prin faţa credincioşilor, simbolizând pe *Hristos*, al Cărui cuvânt va fi vestit, fapt pentru care toţi sunt chemaţi la un act de adorare: *"Veniţi să ne închinăm şi să cădem la Hristos"*.

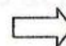
Urmează apoi *Trisaghionul liturgic*: "*Sfinte Dumnezeule*", pentru cinstirea Sfintei Treimi şi *prochimenul*, versete din psalmi mesianici, care preced şi pregătesc *lecturile biblice*, *Apostolul* şi *Evanghelia*. *Cuvântul lui Dumnezeu*, din Revelaţia divină nu are aici un simplu rol didactic, catehetic, întărit de *Predică*, ci constituie *o fundamentare biblică* a misterului care se va realiza în cadrul Liturghiei Euharistice. *Cuvântul* fundamentează *Taina*, iar *Taina* se împlineşte prin *Cuvânt*.

Ectenia rostită după Evanghelie exprimă, prin cererile pentru diferite trebuinţe, o completare a ecteniei mari, prin includerea *nevoilor personale*, alături de cele comunitare, în mijlocirea euharistică.

Această parte a Liturghiei se încheie cu *ectenia pentru catehumeni* , adică pentru cei care nu sunt încă, dar pot deveni creştini, această mijlocire exprimând *dimensiunea misionară a Bisericii*.

Liturghia credincioşilor sau euharistică continuă pregătirea noastră pentru Sfânta Jertfă, prin *imnul heruvimic*, în timpul căruia săvârşitorul citeşte o impresionantă *rugăciune pentru sine*, prin care se exprimă nimicnicia fiinţei umane în faţa misterului acestei Sfinte Taine, dar şi nemărginita *iubire de oameni a lui Dumnezeu*, care face posibilă în lume o astfel de slujire, împreună cu îngerii. Rugăciunea se încheie prin exprimarea misterului teologic al acestei Taine, că *Hristos Însuşi* este *Săvârşitorul, Primitorul* şi *Materia Jertfei.*

Vohodul mare sau ieşirea cu darurile face legătura între *Proscomidie* şi *Sfânta Jertfă*, fiind purtate darurile pregătite din *ofranda credincioşilor*, care a devenit *ofranda Bisericii* şi care a fost *asumată de Hristos*, pentru a fi *oferită pentru noi Tatălui*. Sunt actualizate în acest moment ultimele evenimente din viaţa Mântuitorului, *Patima, Moartea şi punerea Sa în mormânt*. *Antimisul* desfăcut simbolizează mormântul Domnului.

Specific Cincizecimii este şi *dialogul* liturgic dintre diacon şi preotul slujitor, premergător *rugăciunii Sfintei Jertfe.* Diaconul cere săvârşitorului să se roage pentru el, iar acesta îi răspunde printr-o invocare: "Duhul Sfânt să vină peste tine şi puterea Celui preaînalt să te umbrească". Dialogul se împlineşte prin confirmarea: "Acelaşi Duh să lucreze împreună cu noi în toate zilele vieţii noastre".

Canonul euharistic este precedat de *ectenia cererilor, sărutarea păcii,* act săvârşit astăzi numai între coliturghisitori, *mărturisirea credinţei,* prin rostirea *Simbolului niceo-constantinopolitan* şi *binecuvântarea apostolică. Anaforaua liturgică* începe prin *Marea rugăciune euharistică,* care cuprinde: *rugăciunea teologică,* adresată Tatălui, *trisaghionul biblic, rugăciunea hristologică* şi cuvintele Mântuitorului de instituire a Tainei. Urmează *anamneza,* ca o amintire a evenimentelor mântuitoare, *epicleza,* punctul culminant al *invocării Sfântului Duh* peste credincioşi şi peste Daruri, arătându-se încheiat procesul de transformare al Darurilor în *Trupul* şi *Sângele Mântuitorului Hristos.* ***Întreaga Liturghie este o epicleză,*** o *"Cincizecime continuă",* în cadrul căreia, prin înrâurirea Sfântului Duh, prezenţa lui Hristos sporeşte de la *"proprezenţa"* Sa la *Proscomidie,* până la *prezenţa Sa euharistică deplină,* prin *Sfântul Său Trup şi Sânge.* Se citeşte apoi rugăciunea de mijlocire generală a Bisericii, numită *diptice.*

Partea de împlinire a Sfintei Liturghii o constituie *împărtăşirea cu Sfânta Euharistie,* precedată de *ectenia cererilor, Rugăciunea Tatăl nostru şi frângerea Sfântului Agneţ.* Sfântul Agneţ, singurul element care s-a prefăcut în trupul lui Hristos, este frânt în patru, simbolizându-se minunea împărtăşirii tuturor în mod deplin, cu Hristos nedespărţit. Părticica cu monograma *IS,* numire care exprimă *firea umană* a Mântuitorului, se pune în Sfântul Potir, unindu-se cu Sfântul Sânge, pentru că nu ne împărtăşim cu două elemente separate. Din părticica *HS,* nume care exprimă *firea divină* a Mântuitorului, se împărtăşesc sfinţiţii slujitori, iar din părticelele *NI* şi *KA* se împărtăşesc credincioşii, spre sfinţire şi spre biruinţa lor împreună cu Hristos.

Săvârşitorii văzuţi ai Sfintei Liturghii se împărtăşesc mai întâi cu Sfântul Trup şi apoi cu Sfântul Sânge, iar credincioşii, după chemarea: *"Cu frică de Dumnezeu",* sunt împărtăşiţi din Sfântul potir, cu *linguriţa,* cu ambele Specii, fiind mai practic, pentru a se evita eventuale sacrilegii.

Ectenia şi *rugăciunea de mulţumire* şi *apolisul* încheie Sfânta Liturghie, după care preotul împarte "anaforă", adică pâine binecuvântată, celor care nu s-au împărtăşit, urmând să se consume sfintele rămase în Sfântul Potir.

Harul sfinţitor al Sfântului Duh, lucrător în împlinirea scopului Sfintei Liturghii, ne oferă posibilitatea împărtăşirii cu Izvorul Harului, Iisus Hristos, Mântuitorul lumii.

✝ Dr. Laurenţiu STREZA,
Episcopul Caransebeşului

Vizita papei Ioan Paul al II-lea în România
- evaluări și concluzii -

A trecut suficient timp de la vizita papei Ioan Paul al II-lea în România (**7-9 mai 1999**) încât să putem evalua detașați toate cele legate de acest moment istoric. Am reținut că evenimentul a fost așteptat cu un interes enorm, însuflețirea generală fiind catalogată drept simptomatică, așa încât ziarul „*Evenimentul zilei*" (10 mai 1999) arbora pe manșetă constatarea: „*Febra întâlnirii cu Suveranul Pontif a declanșat în România* ***PAPAMANIA***".

Vizita fiind socotită ca o răspântie de drumuri, a fost mediatizată în cel mai înalt grad și urmarea a fost că unul din cotidianele cele mai influente („***Adevărul***", 10 mai 1999), titra, tot pe manșeta ziarului: „*Trei zile care vor schimba destinul lumii*". De atunci, n-au sosit la noi mai mulți investitori străini; traiul nostru zilnic nu s-a îmbunătățit cu nimic, cu toată fermitatea promisiunilor electorale; după zece ani de democrație, încă se întârzie apariția legii salarizării clerului. Din toate acestea, am observat limpede ce concluzii au tras guvernanții noștri din tot ceea ce s-a petrecut în țara noastră legat de acest eveniment. Constatarea editorialului ***Reînvierea speranței*** („***Curentul***", 10 mai 1999) că cele „*trei zile ne-au reamintit, dacă mai era nevoie, că Biserica a fost și va rămâne pentru totdeauna sprijinul nostru moral cel mai puternic*", rămâne, pentru unii din „aleșii" Neamului, un strigăt în pustie.

Deci, a concluziona cu realism asupra celor ce se leagă de vizita papei în România este un lucru la care ne obligă bunul-simț. Astfel, teama unora că vizita papei este un risc pentru Biserica Ortodoxă Română s-a dovedit a fi neîntemeiată. Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist, membrii Sf. Sinod, clerul și credincioșii ortodocși nu s-au simțit cu numic complexați. Dimpotrivă, a existat acea viziune a prezenței noastre în istorie și contemporaneitate. În cele din urmă, vizita s-a transformat într-o pledoarie pentru ideea că ecumenismul este posibil și că este determinant în relațiile noastre nu ceea ce ne deosebește, ci ceea ce ne unește. Și ceea ce ne unește este trunchiul comun al realităților sacramentale, sau cum s-a repetat cu acest prilej, Biserica Catolică și Biserica Ortodoxă sunt cei doi plămâni ai Europei. Mai concret, putem cita ceea ce monumentalul ***Catehism al Bisericii Catolice*** (1993) consemna la pagina 193, privitor la posibila comuniune euharistică cu Biserica Ortodoxă, că „*lipsește foarte puțin ca ea să-și atingă plenitudinea care să permită o celebrare comună a Euharistiei Domnului*". Am observat deosebirile liturgice dintre cele două rituri, dar ne-am convins și de aceea, că acolo unde voiește Dumnezeu se biruiește legea firii. Am realizat că după aproape un mileniu de izolare și ignorare reciprocă, între Apus și Răsărit, s-a găsit limbajul comun realizat prin respect și iubire, așa încât s-a evidențiat un unic obiectiv: u n i t a t e a.

Consistența vizitei s-a hrănit din osteneala Suveranului Pontif de a-și fi citit discursurile în limba română. Unii au sperat, spre rușinea lor (de o mai au !), că papa va sosi la noi cu bățul și ne va disciplina punându-ne la colț, dar în realitate au avut ce învăța și anume că pacea, concilierea, frățietatea, protejarea reciprocă, unitatea sunt mesaje ale contemporaneității. Calificată de însuși papa că vizita sa are un caracter de pelerinaj, ni s-a oferit mărturia unei înalte aprecieri pentru valorile noastre spirituale, așa încât am auzit spunându-se de conducătorul catolicilor din lume următoarele: „*Am venit în aceste zile să aduc un omagiu poporului român, care în istorie este semn al iradierii civilizației romane în această parte a Europei, unde i-a perpetuat amintirea, limba și cultura. Am venit să aduc un omagiu unor frați și surori care au sfințit acest pământ prin mărturia credinței lor, făcând să înflorească pe el o civilizație inspirată din Evanghelia lui Hristos; unui popor creștin mândru de identitatea sa, adesea apărată cu preț scump în chinurile și vicisitudinile care i-au marcat existența*". Și adresându-se Întâistătătorului Bisericii noastre, Prea Fericitului Patriarh Teoctist, a zis: „*Beatitudine, am venit să contemplu Chipul lui Cristos sculptat în Biserica voastră, am venit să venerez acel chip suferind, chezășie pentru voi de reînnoită speranță*". A evocat pe străromânii *Dionisie Exigul* și *Ioan Casian*, pe *Sfinții Nicodim de la Tismana* și *Calinic de la Cernica*. A amintit cu admirație de *monahul Nicolae Steinhardt* și de *opera Părintelui Stăniloae „Iisus Hristos sau restaurarea omului"*.

Ca orice moment de suflet, s-a scos în evidență personalitatea Prea Fericitului Patriarh Teoctist , care, fiind dăruit de Dumnezeu cu o viziune largă, ecumenică, a determinat, împreună cu membrii Sf. Sinod vizita papei în România, act de premieră internațională.

Momentul a scos în evidență și sărăcia sufletească a unor inși de teapa senatorului greco-catolic Ioan Moisin, care s-a făcut de râsul lumii când a rostit în fața Senatului că ar fi momentul ca românii să se convertească la catolicism. Vizita papei a fost un eveniment de splendoare creștină, deoarece prin semnarea apelului pentru încetarea războiului din Jugoslavia s-a pus degetul pe rana deschisă a lumii contemporane; cei doi conducători, Sanctitatea Sa și Prea Fericitul Părinte Patriarh, au dat mărturia implicării Bisericii în marile probleme ale lumii.

Pentru că în problema apropierii celor două Biserici surori nu s-a făcut prea mult, vizita papală a deschis orizontul unor alte relații. Realismul de care dă dovadă Suveranul Pontif, l-a făcut să concluzioneze că acest moment nu înseamnă unirea celor două Biserici, ci măcar apropierea lor.

Aparține unui mare teolog (***Paul Evdokimov***) reflecția că se pot implica în ecumenism doar acei clerici și credincioși care au o adeziune totală față de Biserica din care fac parte. Or, acest lucru l-a dovedit din plin ierarhia, clerul și credincioșii ortodocși români, ceea ce nu este puțin și fără de importanță și tocmai pentru aceasta le purtăm stima și recunoștința.

La buna percepere a tezaurului nostru liturgic a contribuit și Prea Sfințitul Părinte Episcop Dr. ***Laurențiu Streza***, care fiind unul din cei mai importanți liturghiști ai Bisericii noastre, a sintetizat în scris înțelesurile liturghiei ortodoxe.

Deci, vizita papei în România a devenit o filă de istorie, la a cărei derulare am fost martori.

Lect. univ. prot. dr. Vasile PETRICA

Cuvântarea Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist la celebrarea Sfintei Liturghii în Piața Unirii din București -9 mai 1999

Sanctitatea Voastră,
Iubiți frați,

HRISTOS A ÎNVIAT !

Cu darul lui Dumnezeu Cel închinat în Treime, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, trăim astăzi o negrăită bucurie. Bisericile noastre prezente aici oferă celor de față pregustarea imaginii Bisericii nedespărțite. Ce dar dumnezeiesc și ce binecuvântare, ca, la sfârșitul mileniului despărțirii Bisericilor, să trăim bucuria acestor clipe.

Este un moment sfânt, Sanctitatea Voastră, în care ne aflăm împreună, în fața lui Dumnezeu și în fața lumii, în fața istoriei, trecute și viitoare, în fața lui Dumnezeu și a oamenilor.

De aceea, potrivit este să aducem împreună celor ce sunt acum cu ochii ațintiți asupra noastră mărturia fundamentală a Bisericii în fața lumii, și anume că Hristos este „Calea, Adevărul și Viața" (Ioan 14, 6), și că prin Jertfa și Învierea Sa ni se deschide perspectiva unei existențe pământene autentice și a veșniciei întru Împărăția lui Dumnezeu. Acesta este mesajul pe care îl vestim, „cu o gură și cu o inimă", așa cum l-au mărturisit Apostolii Mântuitorului, marii Părinți și Învățători ai Bisericii celei una, a Răsăritului și a Apusului, martirii, sfinții și cuvioșii creștinătății dintotdeauna și de pretutindeni.

PREA IUBIȚI
FRAȚI ȘI SURORI,

Adevărul care stă la temelia Bisericii și a propovăduirii ei este acela că Hristos a biruit moartea, că Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și nouă ne-a dăruit, prin moartea Lui, viața veșnică.

Aceasta este mărturia pe care Biserica creștină o aduce lumii de două mii de ani. Pe credința în înviere, propovăduită de Apostolii martori ai Celui înviat, s-a edificat Biserica lui Hristos. „Dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică și credința voastră" (I Cor. 15, 14) mărturisim și noi împreună cu Sfântul Apostol Pavel.

„Hristos a înviat !", vestește Biserica. „Adevărat a înviat !" răspundem noi cei ce prin pocăință și iubire murim păcatului și înviem în Hristos, ca făpturi noi, hărăzite vieții depline aici și în cer.

SANCTITATEA VOASTRĂ,
IUBIȚI FRAȚI ÎN HRISTOS DOMNUL,

În fața tuturor problemelor cu care se confruntă omenirea astăzi – și care nu sunt puține – credem că Biserica nu trebuie să uite vocația ei specifică, contribuția sa substanțială și de neînlocuit în viața umanității. Biserica este

– continuare în pagina 8 –

Discursul Sanctității Sale Papa Ioan Paul al II-lea după Sfânta Liturghie celebrată de Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist și Sfântul Sinod

Hristos a înviat !

„Fie numele Domnului binecuvântat de acum și până-n veac".

Cu cuvintele imnului de încheiere al Divinei Liturghii, doresc să înalț Domnului vii mulțumiri pentru momentul de fraternitate în bucurie și de rugăciune intensă pe care tocmai l-am trăit.

Fie binecuvântat Numele Domnului pentru Poporul român. Încă de la începuturile evanghelizării sale nu a încetat niciodată să cânte mărirea Tatălui, a Fiului și a Sf. Duh. Chiar și în timpurile cele mai întunecate ale istoriei sale a continuat să aibă încredere în Dumnezeu, după cuvântul Psalmistului: „Ziua trimite Domnul îndurarea sa și noaptea cântarea lui este în gura mea: rugăciune către Dumnezeul vieții mele" (Ps. 41.42,9).

Mă gândesc la comorile de spiritualitate și de sfințenie care au făcut prețioasă istoria seculară a României. Pomenesc cu venerație mărturia dată în timpul persecuției de atâția creștini, iluștri cât și necunoscuți, care au rămas tari în credință și au continuat să răspândească Evanghelia, uneori cu prețul propriei vieți. Fidelitatea lor constituie pentru toți discipolii Domnului un semn de speranță. Într-adevăr, comuniunea dintre creștinii de diverse confesiuni, reală chiar dacă imperfectă, se confirmă prin martiriul pentru Hristos și se desăvârșește în împărtășirea sfinților.

Dintre numeroșii martori ai lui Hristos, înfloriți pe pământul României, doresc să amintesc monahul de la Rohia, *Nicolae Steinhardt*, excepțională figură de credincios și de om de cultură, care a perceput în chip special bogăția imensă a comorii comune Bisericilor creștine.

Aduc mulțumire Domnului în special pentru credința și speranța mărturisite pe pământul român de membrii Bisericii Ortodoxe și Bisericii Catolice în decursul acestui secol dificil. Grație lor, persecuțiile și suferințele au devenit ocazii prețioase de sfințire și de evanghelizare în această regiune.

– continuare în pagina 9 –

– Continuare din pagina anterioară –

chemată, înainte de orice, să sfinţească pe om şi creaţia întreagă, să-L împărtăşească lumii pe Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel Înviat, pentru ca lumea să dobândească viaţa cea autentică, viaţa cea veşnică împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt.

Evanghelia Duminicii de astăzi, a Samarinencei, arată ce este şi cum se dobândeşte viaţa cea adevărată, nestricăcioasă şi veşnică pe care, se pare, omul zilelor noastre o uită adeseori, copleşit de grijile, suferinţele sau bucuriile vieţii celei trecătoare. O uită, mai ales, pentru că nu ştie, nu este ajutat îndeajuns sau nu vrea să cunoască cine este cu adevărat Hristos. „Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu – spune Mântuitorul femeii samarinence – şi cine este Cel ce-ţi zice dă-mi să beau, tu ai fi cerut de la El şi ţi-ar fi dat apă vie... Cel care va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţa veşnică" (Ioan 4, 10; 14).

Există, aşadar, o apă mai de preţ decât cea care izvorăşte din adâncurile pământului. Există şi o pâine mai de preţ decât pâinea cea de toate zilele. Este pâinea care se coboară din cer, Hristos Mântuitorul, care se oferă în Dumnezeiasca Liturghie ca hrană spre viaţa lumii. „Eu sunt pâinea cea vie", zice Hristos. „Cine mănâncă din pâinea aceasta viu va fi în veci. Iar pâinea pe care Eu o voi da pentru viaţa lumii este Trupul Meu" (Ioan 6, 51).

Chemarea ultimă şi esenţială a Evangheliei şi a Bisericii este dobândirea vieţii celei nemuritoare şi numai apoi, ca o consecinţă, zbaterea pentru un trai pământean mai bun, pentru pacea lumii, pentru eficienţa economică, ştiinţifică etc. Lucrarea de neînlocuit a Bisericii începe în momentul în care la Sfânta Liturghie suntem chemaţi ca „Sus să avem inimile !".

Dacă pâinea, hrana materială, alinarea suferinţelor şi îmbunătăţirea condiţiilor de trai pot fi oferite şi de alte instituţii umane, pe Dumnezeu şi hrana cerească spre viaţa nemuritoare numai Biserica le poate împărtăşi.

Desigur că Biserica nu abandonează viaţa aceasta, nici lumea, nici istoria, nu abandonează omul şi nici nevoile sale materiale. Pentru *om* a murit Hristos. Biserica le dă însă acestor preocupări valoare din perspectiva vieţii celei nemuritoare, o valoare mult mai mare decât o au ele în sine. Biserica ne cheamă să redescoperim ierarhia firească a căutărilor umane, punând în fruntea lor năzuinţa omului spre cer, spre Dumnezeu: „Căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui, şi toate celelalte se vor adăuga vouă" (Matei 6, 33), încheie Hristos cuvântul Său referitor la grija omului de fiecare zi.

Mulţi dintre semenii noştri doresc ca Biserica să fie mai prezentă în viaţa publică. Se uită însă uneori faptul că Biserica a fost şi este concentrată, înainte de toate, asupra lucrării ei de sfinţire a omului şi a lumii. Din această lucrare specifică izvorăşte apoi şi o prezenţă a sa mai evidentă în plan exterior, social. Avem convingerea că readucându-l mai întâi pe om la Dumnezeu, acesta va dobândi pacea interioară de unde va izvorî grija de semeni, preocuparea pentru viaţa zilnică a cetăţii şi a locuitorilor ei.

Vocaţia sacramentală a Bisericii, dorul după Dumnezeu, simţul adevăratei ierarhii a valorilor şi a vieţii celei adevărate ni le-au arătat cu prisosinţă credincioşii noştri care într-o perioadă de cruntă sărăcie şi-au folosit darul cel mare al libertăţii – cu puţine şi regretabile excepţii – nu pentru a-şi zidi loruşi case pământene, ci pentru a zidi mai întâi locaşuri lui Dumnezeu. În ultimii zece ani, Sanctitatea Voastră, acest popor a construit sute de biserici.

În timp ce ni se spune adesea că suntem prea săraci pentru a zidi biserici, poporul ne învaţă, o dată în plus, că bisericile nu se zidesc numai cu bani, ci mai ales cu dragoste pentru Dumnezeu şi jertfelnicie. Este o lecţie pentru noi toţi, că trebuie să începem orice lucrare cu Dumnezeu, deoarece Dumnezeu este izvorul binelui şi al desăvârşirii.

Acest elan sacru al românilor spre a zidi des altare de închinare este un imbold nepreţuit şi pentru noi de a reactualiza proiectul zidirii unei Catedrale, simbol al neamului. Şi iată, astăzi este celebrată prima dumnezeiască Liturghie pe locul unde se va zidi o Catedrală, casă a lui Dumnezeu spre proslăvirea Sa şi spre binele acestei naţiuni.

SANCTITATEA VOASTRĂ,

IUBIŢI FRAŢI,

În pragul celui de al treilea mileniu, mesajul Bisericii adresat lumii nu poate fi altul decât acesta: Hristos Cel Înviat împărtăşeşte lumii prin Biserică dobândirea vieţii celei adevărate.

Credem că Bisericile creştine trebuie să-şi adune energiile risipite şi să le concentreşe în lucrarea de sfinţire a omului şi a lumii, să-L redea lumii pe Hristos ! Ce putem noi oferi lumii altceva mai de preţ, decât pe Dumnezeu Însuşi ?

Lumea de astăzi are nevoie mai mult ca oricând de Dumnezeu şi de harul Său sfinţitor, căci constatăm cu durere că mulţi dintre semenii noştri au pierdut conştiinţa sensului vieţii lor. Ei par a rămâne captivi pământului şi neputincioşi în a-şi ridica privirea spre cer, pentru a-şi descoperi adevăratul lor statut, cel de fiinţă creată după chipul lui Dumnezeu pentru a ajunge la asemănare cu El.

Privind în urmă, în istorie, precum şi la starea lumii de astăzi, creştinii trebuie să recunoască, în spiritul pocăinţei evanghelice, răspunderea lor pentru starea de rătăcire a multora, pentru neîmplinirile, suferinţele, smintelile sau rătăcirile pe care le-au provocat lumii de-a lungul veacurilor.

SANCTITATEA VOASTRĂ,

Vă mulţumim frăţeşte, în numele Bisericii Ortodoxe Române, pentru prezenţa Sanctităţii Voastre la Dumnezeiasca Liturghie Ortodoxă, pe care o apreciaţi atât de mult în scrisoarea pastorală *Orientale Lumen* şi Bunul Dumnezeu să vă dăruiască sănătate. Vă rugăm să înălţaţi împreună cu noi rugăciuni Atotputernicului Dumnezeu pentru pacea întregii lumi, pentru încetarea războiului din Jugoslavia, pentru alinarea suferinţelor şi pentru întoarcerea lumii la Dumnezeu, căruia se cuvine slava, cinstea şi închinăciunea în veci. Amin.

✚ TEOCTIST

PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Discursul Sanctităţii Sale Papa Ioan Paul al II-lea după Sfânta Liturghie celebrată de Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist şi Sfântul Sinod

– continuare din pagina 7 –

Să izbucnească din Biserica Ortodoxă Română şi din cea Catolică o singură cântare de preamărire a Numelui Domnului! Să formeze o simfonie de glasuri exprimând frăţietatea cordială a raporturilor reciproce şi implorând comuniunea deplină a tuturor credincioşilor. Întemeiate pe succesiunea apostolică, Biserica Ortodoxă Română şi cea Catolică au acelaşi Cuvânt al Domnului, păstrat în Sfintele Scripturi şi aceleaşi Taine sau Sacramente. În special, conservă aceeaşi Preoţie şi celebrează unicul Sacrificiu al lui Hristos, prin care El edifică şi face să crească Biserica Sa.

Binecuvântat fie Numele Domnului pentru tot ce se face în ascultare de porunca lui Hristos. Mă gândesc la dialogul internaţional dintre Biserica Catolică şi Biserica Ortodoxă în ansamblul ei, şi la cel dintre Biserica Greco-Catolică şi Biserica Ortodoxă Română. Gândul meu se îndreaptă, deopotrivă, către colaborarea pastorală respectuoasă dintre credincioşii ortodocşi şi catolici, care se dezvoltă la diferite nivele şi aduce roade promiţătoare şi în rândul tinerilor, precum şi la eforturile pentru realizarea unei traduceri interconfesionale a Bibliei. Fie ca relaţiile reciproce să devină din ce în ce mai libere de orice teamă şi suspiciune, şi să demonstreze că scopul oricărei acţiuni pastorale este de a-l ajuta pe fiecare să crească în fidelitatea faţă de unicul Domn.

Peste puţine luni vom celebra cei 2000 de ani de la naşterea lui Iisus Hristos. Este vorba de un extraordinar şi important Jubileu pentru creştini şi pentru întreaga umanitate, în mijlocul căreia creştinismul a avut, în aceste două milenii, atât de mare relevanţă. De aceea, pe bună dreptate, membrii Bisericii Catolice împreună cu creştinii diverselor confesiuni vor celebra evenimentul cu suflet plin de recunoştinţă faţă de Dumnezeu pentru darul mântuirii.

Marele Jubileu al anului 2000 solicită creştinii să privească spre viitor mai conştienţi de provocările pe care le ridică venirea noului mileniu. Printre acestea se impune căutarea unităţii tuturor celor ce cred în Hristos. Exprim urarea ca al treilea mileniu creştin să ne găsească, dacă nu total uniţi, cel puţin mai aproape de comuniunea deplină.

În fine, binecuvântat fie Numele Domnului pentru amabilitatea şi atenţia cu care m-aţi primit în aceste zile.

Doresc să manifest vie şi cordială recunoştinţă în primul rând Beatitudinii Sale, Patriarhul Teoctist, Sfântului Sinod, Clerului şi credincioşilor Bisericii Ortodoxe din România, care mi-au deschis braţele şi inima !

Domnul să binecuvinteze această străveche şi ilustră Biserică în desfăşurarea misiunii sale pastorale, să conducă credincioşii, să ofere lumii o nouă şi bucuroasă mărturie de comuniune deplină între ei şi de fidelitate curajoasă faţă de Evanghelie!

Adresez un salut patern şi plin de afecţiune credincioşilor Bisericii Catolice. Dumnezeu mi-a dat bucuria să văd chipurile voastre şi să mă rog cu voi. Asemenea lui Paul bătrânilor din Milet, vă spun şi eu: "Vă încredinţez lui Dumnezeu şi cuvântului harului Său" (F. Ap. 20,32).

Invoc ocrotirea Mariei, slăvită Maica lui Dumnezeu, peste toţi cetăţenii iubitei Românii.

Fiii săi, care în decursul istoriei au învăţat să aibă încredere în mijlocirea ei puternică, să poată găsi mereu în ea călăuza sigură spre a păşi spre un

viitor de prosperitate şi pace şi a contribui la edificarea unei patrii, din ce în ce mai juste şi mai fraterne. Amin !

Hristos a înviat!

SOLIE ECUMENICĂ ORTODOXĂ ÎN ITALIA

În preajma împlinirii a trei ani de osteneli chiriarhale la Caransebeş, Prea Sfinţitul nostru Părinte Episcop Laurenţiu se justifică pe deplin în dinamismul său ecumenic, înscris cu cinste în ansamblul deschiderii ecumenice a Bisericii noastre Ortodoxe Române. În larga agendă a P. S. Sale, se înscrie şi **vizita ecumenică** realizată între 17 şi 21 aprilie a.c. în Italia, prin care apropierea irenică dintre fiii celor două Biserici (B.O.R. şi Bis. Rom. Cat. din Italia) a cunoscut noi forme de manifestare.

Participarea P. S. nostru Părinte la *slujba de canonizare* a marelui slujitor al lui Hristos şi al aproapelui care a fost *Don Calabria*, în 18 aprilie 1999 la Roma, are la bază o tradiţională, deja, colaborare dintre Bisericile noastre şi fiii lor duhovniceşti.

Dar să facem o succintă incursiune în istoricul relaţiilor dintre aceste două comunităţi. **Don (Părintele) Calabria** a întemeiat un ordin religios (monahal) a cărui menire a fost să-i ajute pe oamenii aflaţi în încercări materiale şi spirituale. În acelaşi timp, comunitatea *„Don Calabria"* a activat pe plan ecumenic, fără să aibă binecuvântarea oficială a Vaticanului (lucrurile se petreceau în jurul anilor 1940).

Participant la canonizarea lui Don Calabria

Legăturile acestei comunităţi cu Biserica Ortodoxă Română au început în anul 1945. *Mitropolitul Visarion Puiu al Basarabiei* a fost condamnat de autorităţile comuniste la moarte în contumacie. El a reuşit să se refugieze în Italia, ajungând la mănăstirea Maguzzano, unde era superior (stareţ) Părintele Calabria. Aici a găsit ospitalitate până în anul 1948 când s-a retras în Franţa, întemeind *Episcopia Ortodoxă Română Misionară din Europa Occidentală*. În timpul şederii sale la Maguzzano, a luat legătura cu diferite personalităţi din cadrul Bisericii Romano-Catolice, unele lucrând chiar la Vatican, discutând probleme privitoare la unitatea Bisericilor.

După *Conciliul Vatican II*, Biserica Romano-Catolică a acceptat deschiderea oficială spre ecumenism. În aceste condiţii a fost acceptată oficial şi activitatea comunităţii *„Don Calabria"*, luând fiinţă la mănăstirea Maguzzano ***„Institutul de studii şi cercetări ecumenice"*** care se ocupă de apropierea dintre Bisericile creştine şi creştini prin diferite conferinţe, întruniri, exerciţii spirituale, etc. la care pot participa credincioşii oricărei confesiuni.

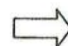
Legăturile mai apropiate cu acest *Institut* au început după anul 1975, în urma înfiinţării parohiilor ortodoxe române la *Milano, Torino, Florenţa, Bari, Roma*. Preoţii parohi ai acestor parohii, care au studiat şi s-au specializat în diferite domenii la *Institutele şi Facultăţile de Teologie Romano-Catolice*, au fost invitaţi la acest *Institut* pentru a ţine conferinţe şi exerciţii spirituale privitoare la Biserica Ortodoxă.

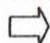
După 1989, mai mulţi preoţi, monahi şi teologi români, bursieri ai *Episcopiei de Padova*, au fost găzduiţi în timpul vacanţelor în această mănăstire. De asemenea, diferite persoane din România, plecate pentru a-şi găsi un post de lucru, au găsit adăpost şi ospitalitate.

Superiorul acestei mănăstiri, *Don Francesco Guidarizzi*, a vizitat de mai multe ori România. De două ori a venit şi la *Episcopia Caransebeşului*. Anul trecut, un grup de elevi seminarişti şi profesori de la *Seminar* au fost găzduiţi pentru câteva zile în mănăstirea de la Maguzzano.

În urma aprobării de către Vatican a canonizării Părintelui Calabria, *Institutul de studii şi cercetări ecumenice* de la Maguzzano a trimis o invitaţie *P. S. Dr. Laurenţiu Streza*, Episcopul Caransebeşului, de a participa la slujba consacrării în rândul sfinţilor, care a avut loc duminică, 18.04.1999, la Catedrala *„Sf. Petru"* din Roma. Răspunzând acestei invitaţii, Prea Sfinţia Sa a efectuat o vizită chiriarhală în Italia, în perioada 17-21 aprilie 1999.

Astfel, în după-amiaza zilei de sâmbătă, 17 aprilie, Prea Sfinţia Sa a fost primit cu deosebită căldură la mănăstirea de la Maguzzano de către superiorul acestei mănăstiri, *Don Francesco Guidarizzi* şi obştea de vieţuitori. Un semn distinct al ospitalităţii locului îl constituie faptul că într-o plantaţie de măslini a mănăstirii, fiecare înalt oaspete plantează un măslin tânăr, devenind proprietar al acestuia, după o rânduială aparte. Oaspetele primeşte apoi un act care certifică acest gest. Redăm textul actului primit de către Prea Sfinţitul nostru Părinte din partea comunităţii:

„Eu ca un măslin roditor în casa lui Dumnezeu, mă încredințez lui Dumnezeu, acum și pururea și în vecii vecilor“
(*Ps. 52, 10*)

Episcopul Caransebeșului
LAURENȚIU

în mănăstirea Maguzzano are ca prieten un măslin care poartă numele de P R I E T E N I E,
Semn al unității în Iisus cel înviat, mărturisitor al drumului de credință după exemplul Sfinților Părinți,
îl însoțim în misiunea între oameni.

Maguzzano, 18 aprilie 1999

Comunitatea ecumenică a mănăstirii.

De la Maguzzano, delegația română (din delegație a făcut parte, între alții, și *P. C. Părinte Benedict, starețul mănăstirii Neamț*) și cea italiană au pornit, în pelerinaj, spre Roma.

Duminică, 18 aprilie, în Piața *San Pietro* din Roma a avut loc o *misă solemnă*, după care s-a dat citire *Tomosului de canonizare* a lui Don Calabria, urmate de *slujba de consacrare* a celui canonizat.

În după-amiaza aceleeași zile, P. S. Dr. Laurențiu s-a întâlnit și a avut o lungă și fructuoasă convorbire cu ilustrul teolog *Tomáš Špidlik*, de la *Institutul Pontifical de Studii Orientale din Roma*, un erudit cunoscător al spiritualității răsăritene. De precizat că acest *Institut* oferă burse multor teologi și oameni de cultură din Răsărit, care, pe perioada șederii acolo sunt obligați să elaboreze și să redacteze o carte, pe care Institutul o publică în regie proprie.

Luni, 19 aprilie, în aceeași Piață *San Pietro* din Roma, în cadrul audienței generale a Papei Ioan Paul al II-lea, după discursul obișnuit al acestuia, toți înalții oaspeți prezenți la ceremonia de canonizare a lui Don Calabria au fost prezentați Suveranului Pontif. Cu acest prilej, P. S. nostru Părinte s-a reîntâlnit cu Papa, după ce P.S. Sa, în calitate de cadru universitar la *Institutul Teologic Universitar din Sibiu*, aflându-se la studii de doctorat în Elveția, a fost primit la Vatican în cadrul unei delegații de profesori și doctoranzi, între care se afla și actualul mitropolit al Moldovei, *I. P. S. Daniel*.

Tot luni, P.S. Laurențiu s-a întreținut pe probleme de actualitate liturgică, cu profesorii *M. Arranz și Robert Taft*, bizantinologi și specialiști în Liturghiile bizantine și colegi ai Prea Sfințitului în cadrul asociației internaționale *„Societas Liturgica“*. O cordială întrevedere a mai avut-o și cu *P. C. Ierom. Iuvenalie Ionașcu*, parohul comunității ortodoxe române din Roma.

Marți, 20 aprilie, întreaga delegație a părăsit Cetatea Eternă și s-a reîntors la Maguzzano, la *Casa Madre*, cu un bilanț duhovnicesc deosebit.

După acest periplu duhovnicesc, P. S. nostru Părinte a revenit în țară, la Caransebeș, spre a fi, cu aceeași râvnă chiriarhală, în mijlocul fiilor săi duhovnicești.

Această solie ecumenică ortodoxă, reprezentată prin P. S. Dr. Episcop Laurențiu al Caransebeșului, înscrie, distinct, o nouă pagină în cartea de aur a ecumenismului românesc dintotdeauna.

NEOPĂGÂNISM

Să reținem, pentru început, două citate, fiecare semnificativ în felul lui pentru cele ce vor urma. În **Apocalipsă**, ***Sf. Ioan Teologul*** notează cuvintele Domnului către Biserica din Laodiceea: *„Îți știu faptele; tu nu ești nici rece, nici fierbinte. O, de-ai fi rece sau fierbinte! Așa, pentru că ești căldicel – nici fierbinte, nici rece –, am să te vărs din gura Mea“*, iar ***Sf. Apostol Pavel*** atrage atenția corintenilor că *„însuși Satana își ia chip de înger al luminii“* (***II Corinteni, 11, 14***) pentru a-i înșela, a-i abate de la calea mântuirii.

M-am întrebat în ultimul timp dacă starea de credință este mai profundă decât înainte de '89 sau alte epoci și am încercat să găsesc argumente în ce se întâmplă în jur. În decembrie '89 s-a crezut că Dumnezeu și-a întors fața spre noi, pentru că numai puterea Lui a făcut posibilă prăbușirea unui sistem care părea de neclintit, dar evoluția evenimentelor a arătat că mulți au uitat repede acest lucru. Întâmplări violente, de o violență inimaginabilă, crime, fraude de proporții uriașe, minciuni spuse cu seninătate în auzul unui întreg popor, scandaluri, promiscuitate, indiferență ș.a.m.d., de care presa a scris la vremea respectivă, nu par deloc a fi desprinse din viața unui popor care se declară credincios în proporție de aproape sută la sută. Ce s-a întâmplat ? Care este cauza răului ? Desigur, răspunsul nu e simplu de dat, dar se vede de la o poștă **schizofrenia** morală, cultivată multă vreme. De vreme ce nu ai credința că te vede Dumnezeu, poți face orice: să furi, să minți, să lovești, să înșeli etc.; îți atingi scopul și aceasta e chestiunea cea mai importantă pentru tine, nu te interesează nimic altceva.

Am citit și am auzit lucruri incredibile despre români spuse de români. Probabil sunt credincioși, fără îndoială botezați, poate sunt credincioși practicanți și nu m-ar mira să-i văd în biserică, să fiu impresionat de evlavia lor. Poate sărbătoresc Crăciunul, Paștile, par *„oameni de treabă“*. Poate îi întâlnești chiar aici, în aceste biserici pline, duminică de duminică, sărbătoare de sărbătoare, și fără îndoială că așa e, de vreme ce, iată, de curând, te-ai salutat cu acest scriitor, creștin, apoi, perplex, ai citit insanitățile, cuvintele joase, murdare din cartea sa. I-aș fi spus și lui, și altora cuvintele ***Sf. Apostol Petru***: *„Trăiți ca oameni liberi, dar nu ca și cum ați avea libertatea drept acoperământ al răutății, ci ca robi ai lui Dumnezeu“* (***I Petru, 2, 16***).

Mulți, învățați să zică una și să facă alta, cred că și cu Dumnezeu e la fel. Nu e deloc, fiindcă Dumnezeu citește până și gândurile oamenilor, așa cum vedem din *pilda bogatului căruia i-a rodit țarina* (***Luca, 12, 16-23***). Mulți cred poate că se face un fel de medie între faptele bune și cele rele și, dacă iese cu ceva deasupra, e bine. Dar e suficient un măr ca să le strice pe toate celelalte.

Unde sunt creștinii în viața noastră socială ? Dar în viața politică ? Numeri pe degetele de la o mână inițiativele care poartă pecetea învățăturii Mântuitorului. Mă refer, desigur, la cele de anvergură, îndeosebi națională, căci la nivel individual, ca fapt izolat, nu va trebui să căutăm prea mult. Nu o viață *„nici rece, nici fierbinte“* așteaptă Dumnezeu. Și eu cred că mai are îngăduință cu noi pentru că nu știm să deosebim încă duhurile și ne lăsăm prea mult păcăliți de cel ce ia *„chip de înger al luminii“*. Neopăgânismul ia chipul acestui amestec de imagini în care se creează impresia că binele stă de vorbă prietenește cu răul, minciuna bate pe umăr adevărul, iar aberația s-a așezat în locul normalității.

OVIDIU MOCEANU
scriitor, doctor în filologie

LA PUTNA

Când *M. Eminescu* a scris că ***Mănăstirea Putna*** este *„Ierusalimul neamului nostru"*, s-a gândit, desigur, la centrul duhovnicesc și de cultură care a iradiat constant spre toată românimea și spre care inimile căutătoare de izbăvire s-au îndreptat ca spre Locurile Sfinte. Este de înțeles astfel cu câtă emoție ne îndreptăm de fiecare dată spre Nord, fie dinspre Rădăuți, de unde nu sunt decât vreo 32 de kilometri, fie dinspre Suceava, vechea capitală a Moldovei. După ce ai văzut în Rădăuți moaștele Sfântului Leontie, după ce ai intrat în ctitoria lui Petru Rareș în Huși și după ce traversezi Suceava și dacă mai ai norocul să ajungi și la Sucevița, chit că plouă mărunt și totul pare o apă subțire albastră-cenușie, te învăluie aerul limpede, cu miros de pădure din apropierea Putnei, nu iei în seamă nici una din piedici, socotindu-le firești, ca să admiri cu o și mai mare pătrundere ceea ce timpul a păstrat aici. Mergem spre Putna, mergem spre Ștefan, mergem spre gândul lui Dumnezeu. Dar, pentru a fi într-adevăr acolo unde crezi că ești, îți trebuie o oarecare experiență. Noi am câștigat-o, căci nu mai suntem atenți la ceea ce au adus diverse „modernizări", le dăm la o parte din imaginația noastră și căutăm dialogul cu trecutul acestui locaș, fără de care identitatea națională, identitatea Moldovei ar fi avut mult de suferit. Nu degeaba, citindu-i istoria, rămâi uimit câte dezastre s-au abătut asupra lui. La câțiva ani de la ctitorie (**sfințirea** are loc în 3 septembrie **1470**, după ce **Ștefan** câștigă bătălia de la Lipinți cu tătarii), în 1484, mănăstirea arde „cu desăvârșire"; un alt incendiu o distruge în 1536, unul în secolul următor, iar în secolul al XVIII-lea un cutremur pune la grea încercare biserica și dependințele. Așa se explică de ce nu vom găsi pictura exterioară, cu care se mândrește Voronețul, Gura Humorului, Sucevița și alte capodopere ale arhitecturii religioase medievale. ***Ion Neculce*** ne spune că Ștefan cel Mare *„așe au fost făcut mănăstirea de frumoasă, tot cu aur poleită zugrăvala, mai mult aur decât zugrăvală, și pre dinăuntru, și pre denafară"* și că a fost acoperită cu plumb. Calamităților naturale li se adaugă cele din fire omenească și tot cărtitorul ***Neculce*** povestește că **Vasile Lupu** a dispus o refacere totală a bisericii, cu un gând lacom, crede el: *„... i s-au întunecat mintea spre lăcomie de au stricat Mănăstirea Putna, gândind că va găsi bani, și n-au găsit. Și s-au apucat să o facă din nou iarăși precum au fost, și nu i-au agiutat Dumnezeu să o facă. Că au zidit-o numai din temelie, din pământ și până la ferestri, și i-au luat Dumnezeu Domnia. Că s-au sculat Ghiorghie Ștefan logofătul cu oaste asupra lui și l-au scos din domnie"*. Se pare că e vorba totuși de o restaurare, însă cazacii lui Timuș, ginerele lui Vasile Lupu, n-au mai înapoiat plumbul cu care era acoperită mănăstirea, ci *„l-au dus la cetate la Suceavă de au făcut glonțuri de pușcă..."*.

Puțin se mai păstrează azi din ceea ce a fost inițial mănăstirea. Întotdeauna însă, începând chiar din secolul trecut, când s-au făcut restaurări, s-a încercat păstrarea datelor fundamentale. Poate tocmai de aceea, la Putna impresionant este în primul rând **efortul de a nu pierde trecutul**. Locul central (și pentru aceasta se iartă toate eventualele devieri de la arhitectura străveche) este **mormântul voievodului** care câteva decenii a fost apărătorul Europei. Lângă candela care arde fără întrerupere, lângă *Tetraevanghelul de la Humor* (1473), unde admirăm chipul tânărului viteaz care închină Maicii Domnului truda sa, vine către noi o vreme a răzvrătitelor blândeți moldave, atât de înșelătoare pentru vicleniii hrăpitori din împrejurimi.

Nu vrem să ne îndepărtăm de duhul de început și, astfel, deși prețuim atâtea lucrări de artă medievală din muzeul mănăstirii, rămânem cu cugetul în sfânta biserică. Ultima dată când ajungem la Putna, frații din mănăstire se află la vecernie. Lângă mormântul voievodului, ascultăm cântările și uităm impresiile de început, când, coborând din autobuz, suntem frapați de amenajările moderne din preajma mănăstirii. Ne gândim să nu smintească sufletele acelora care ar fi tentați să creadă că minunile sunt produsul omenesc al trecerii prin această lume. Nu cumva să creadă că la Putna ajungem doar la un *„obiectiv turistic"*, ne fotografiem și plecăm în altă parte, la alt obiectiv turistic. Așa cum, poate, a crezut și Marele Vizitator comunist, care, aflat în fața icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului, se zice că ar fi întrebat ironic pe călugărul-ghid: *„Și care e ultima minune pe care a făcut-o?"*. *„Faptul că sunteți aici..."* a răspuns prompt părintele.

OVIDIU MOCEANU

Creștine, și tu poți ajuta ridicarea MĂNĂSTIRII „Adormirea Maicii Domnului" – Teiuș, Caransebeș

La 2 km de centrul orașului nostru, *zona Teiușului vechi* rămâne o oază de liniște și de reculegere interioară pentru fiecare dintre noi. Cu gândul curat de a îmbogăți această zonă cu un nou conținut duhovnicesc, familia domnului *Simeria Petru* – fiul vrednicului pr. ic. stavr. *Rusalin Simeria* și familia *Ioana și Mihai Tomescu* din Caransebeș au găsit de cuviință să doneze Episcopiei noastre două terenuri limitrofe de pământ pentru a se ctitori o mănăstire cu hramul *„Adormirea Maicii Domnului"*. Punerea pietrei de temelie va fi săvârșită de către *P. S. Dr. Laurențiu*, la ***15 august 1999***. Cei care doresc să facă donații bănești pot folosi **Contul B.R.D. Caransebeș nr. 25110099064816.**

Duhul dragostei și-al dăruirii

Pr. Miron Mihăilescu

Ocna Sibiului – 1996

Viața = Dăruirea vieții

Viață înseamnă relație de dăruire. Duhul dăruirii e oxigenul, sângele nostru. *„Eu sunt cu voi, în voi"*. Tatăl și-a trimis Fiul în lume, să ne aducă iubirea Lui, iar Hristos i-a trimis mai departe pe Apostoli, să ducă darul iubirii, ai căror martori și purtători s-au făcut. Noi avem rolul acesta de „trimiși". A te dărui înseamnă câștigul suprem; sunt răsplătit prin însăși harul dăruirii, prin ceea ce am de dăruit. Nu trăim pentru a primi ! Hristos vrea să te formezi tu, pe tine însuți (nu pe alții), în actul dăruirii de sine.

A fi una cu Tatăl și cu Fiul e o înălțime copleșitoare și pentru a se putea lucrul acesta, tot Mântuitorul o spune, trebuie să avem dragoste unii față de alții, adică să ne luăm în serios calitatea de mesageri ai iubirii Tatălui, iubire adusă nouă de Hristos. Hristos e însăși iubirea Tatălui dăruită tuturor oamenilor, pentru ca ei, la rândul lor să și-o dăruiască nu altfel, ci după modelul relației Tatălui cu Fiul și cu Sfântul Duh, adică în întregime flacără curată, lumină a prețuirii, a valorii fiecăruia, și nu e frica de a pierde, căci dăruind tot ce ai, așa cum Hristos ne-a dăruit nouă tot ce a primit de la Tatăl (*„v-am dat vouă totul"*), nu dobândim numai ceva anume, ci pe însuși Hristos, ca preț suprem al dăruirii noastre necondiționate, pe Hristos – modelul viu de ascultare a voii Tatălui.

„Preaslăvește pe Fiul Tău, ca și El să Te preaslăvească... Arată-L pe Fiul Tău semenilor, ca ei să cunoască faptul că de la Tine vin să le dau ceea ce am primit de la Tine, Părinte...". Ce anume ? Viața veșnică. Și ce e viața veșnică ? A se învăța oamenii să trăiască din duhul dăruirii (dăruindu-se unul celuilalt), după chipul în care Hristos le-a dăruit tot ce a primit, tot – fără rest –: iubirea Tatălui (acesta e totul).

„Acum am cunoscut că toate câte mi-ai dat, sunt de la Tine". Mântuitorul garantează pentru noi că L-am crezut pe cuvânt și suntem de acord să facem și noi ceea ce L-am văzut pe El că a făcut-o desăvârșit.

„Pentru ca toți să fie una, precum și noi una suntem". Când ne împărtășim, dacă nu o facem pentru toți, cuprinzându-i pe toți în inima noastră, câți sunt în biserică, degeaba ne împărtășim. A te împărtăși cu Hristos înseamnă a fi una cu toți, așa cum El este una cu Tatăl și cu noi. Eu nu vin să mă împărtășesc pentru mine, individual, egoist, strict pentru a-mi merge mie bine, ci pentru a-mi lărgi disponibilitatea de a-i cuprinde mai profund, mai adevărat, pe cei care împreună cu mine alcătuiesc Trupul lui Hristos. Așa cum un mădular nu-și simte rostul decât în relație cu celelalte pe care și de care se ajută, tot așa și noi, împărtășindu-ne o facem pentru a intra în relație de iubire cu Dumnezeu și cu oamenii. Să pot vedea în ei toți, comoara pentru care a venit Hristos și S-a rugat în clipele din urmă: *„Eu pentru aceștia Mă rog... Păzește-i în numele Tău"*.

Mi-aduc aminte de la mitropolitul Bălan, un lucru ce l-am pus la inimă: *„Voi trebuie să vă sfințiți pentru a sfinți..."*. Preotul trebuie să fie *martor*, ca și apostolii, să creadă orbește în tot ce au văzut și-au pipăit ei, adică în Hristos, și așa cum ei au răspândit, neobosit, mărturia celor trăite și văzute, tot așa și noi să ne pregătim în toată clipa, pentru a-L face vizibil pe Hristos din Sfântul preot, pentru a nu-i scăpa nimic, pentru a nu se minimaliza nici un crâmpei din cele spuse și dăruite de Hristos, ci așa cum Le-a primit El de la Tatăl, întregi și neștirbite, dându-ni-le nouă, întocmai la fel și noi suntem obligați a le pune înaintea oamenilor, prelucrate în focul dragostei. Trebuie să acceptăm ca inimile noastre să se facă inima lui Hristos, din care și cu care, împărtășindu-se cei ce vin la Biserică, să afle cu adevărat care e calea și rostul lor în lume (acela de a deveni inimi fierbinți, arzând, necontenit, de dragul lui Hristos și al oamenilor). Și cum să nu devină inima ta fierbinte și plină de râvna de-a pune totul, totul, la îndemâna celor din jur, când Mântuitorul ne-a asigurat că ceea ce-a făcut pentru noi, o va mai face, în continuare și după ce nu se va mai afla, vizibil, printre noi, pentru ca dragostea Tatălui să vină-n inimile noastre și o dată cu ea și El – Hristos. Aici, în ultimul și cutremurătorul, splendidul Lui cuvânt adresat Tatălui (**Ioan cap. 17**) pentru noi, ni se înfățișează ca fiind El însuși iubirea Tatălui pe care ne-o aduce-n dar, împlinind astfel toată dreptatea... Iar dreptatea lui Dumnezeu este de a-I asculta voia și a o săvârși. Iar a asculta de Dumnezeu înseamnă a-L primi pe Hristos în actul dăruirii Lui de către Tatăl, pentru a ne fi model desăvârșit în ceea ce privește felul cum trebuie să ne fim unii altora. Hristos ni s-a dăruit total, până la jertfa supremă și ni se dăruiește neîncetat, în Sfânta Împărtășanie.

Fericiți cei ce dăruiesc

Fericiți cei săraci cu duhul – adică fericiți cei ce înțeleg că nu au ce da de al ei că sunt săraci și lipsiți...; duhul acestei înțelegeri este o bogăție, căci, dacă te știi sărac, vei ști primi cum se cuvine darul iubirii lui Dumnezeu... Fericiți cei ce-au

înțeles că sunt săraci... că e prea puțin cât dau ! Vameșul a sesizat adâncul bunătății Celui care l-a și atras în Biserică să I se roage, neputând a-și ridica nici capul de jos, copleșit fiind de sărăcia-i proprie... El se simțea cu adevărat sărac în fapte bune, comparativ cu ceea ce știa că s-ar cuveni să-I ofere lui Dumnezeu. În fața imensei frumuseți, de atentă iubire a lui Dumnezeu, dăruită omului, el se cutremură, conștient că unui asemenea BINE, e nevoie să I se răspundă cu aceeași măsură a binelui săvârșit, bine de care se știe lipsit, dar pe care și-l dorește, sincer... A făcut și el, desigur, lucruri bune în viața lui de până acum, ca fiecare, însă nu pe măsura a ceea ce știe acum c-ar fi trebuit făcut.

„Fericiți cei ce plâng și însetează de dreptate“. Plânsul adevărat, dumnezeiesc, este cel care se naște din dorința de a dărui mai mult, mai calitativ, după modelul Hristos. Nu lacrimi de crocodil... Crocodilul, plângând, își înghite prada, acaparează totul, răpește pentru el. Fericiți cei ce plâng din setea de dăruire !

„Fericiți cei milostivi...“ Mereu, mereu, după cum observăm, accentul se pune pe dăruire, ca supremă manifestare a iubirii bine însușite de la purtătorul ei dumnezeiesc – Domnul Hristos.

„Fericiți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul“. Cei blânzi, care îngăduie pe celălalt, neosândindu-l, neînlăturându-l cu nerăbdare și dezgust, deci cei care nu răspund ofenselor aduse, loviturilor și jignirilor, decât în maniera în care Hristos a răspuns oamenilor care-L răstigneau pe cruce, rugându-se Tatălui „să-i ierte, că nu știu ce fac...“.

„Fericiți cei curați cu inima...“. Cei curați cu inima sunt cei care-L au în inimă chiar pe Dumnezeu, care s-au făcut una cu El și ca atare, Îl văd în toată clipa, nemaivăzând altceva și nemaidesprinzându-și privirea de El... Ori asta e cea mai înaltă fericire. Ce-și poate dori omul mai mult ? ! Și cine înțelege aceste lucruri ? Copilul... cu felul lui curat și nemincinos de-a-L crede pe Dumnezeu. Copilul crede fără nici o discuție sau interpretare proprie.

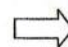
Să ne trezim cu gândul la Hristos

Primele clipe ale dimineții să ne aducă contactul cu Dumnezeu, să conștientizăm faptul că suntem vii prin dragostea lui Hristos și că deci, El și-a ținut promisiunea de a învia, și după Înviere – de a fi cu noi și în noi. Să începem ziua cu hotărârea de a fi ca El, de a-L urma în toate și atunci vom ști sigur ce trebuie să facem. *Să ne trezim cu gustul desăvârșirii !* Noi trebuie să fim conștienți de valoarea Celui la care vrem să mergem, așa cum au fost cele 5 fecioare înțelepte, conștiente de valoarea Mirelui, pentru a cărui nuntă s-au pregătit din timp și au pus tot sufletul.

Dorința desăvârșirii o avem în noi. Dovada: nu ne împăcăm cu mărginitul, cu nimicul, cu golurile. Și ne uimim cum noi, un bulgăre de pământ fără viață, ne trezim dimineața cu acest gust pentru Absolut, cu aspirații, setoși de lucruri absolut bune. Aceasta se întâmplă fiindcă în noi locuiește El. Cu El vom porni pentru a face voia Tatălui (Și ce e mai frumos, mai înălțător decât voia tatălui ? !). El ne va umple de ceea ce așteaptă Tatăl de la noi, de ceea ce vrea tatăl să fie în noi. E o taină uriașă (ca și aceea a pregătirii Sf. Împărtășanii), o înfricoșată relație între Dumnezeu și om. Trebuie să ne punem în mișcare toate energiile pentru a recepționa această stare, pentru a trăi dumnezeiește, așa cum a trăit Domnul Hristos. În tot ceea ce faci, ziua întreagă, să nu fii superficial, ci plin de bună credință. Să fim fierbinți. Și asta o putem realiza numai dacă pornim la drum cu Hristos, dacă-L luăm în noi, la începutul fiecărei zile.

Fericiți cei ce și-au asumat conduita dumnezeiască a lui *„Fie voia Ta !“*, sensibilizându-și inima, pentru a cuprinde-n ea necuprinsul. Să devenim sensibili la cuvântul lui Dumnezeu, să acceptăm și să primim porunca Lui... porunca Lui care ne împlinește. Să ne amintim de Petru: *„Dacă Tu ești, Doamne, atunci poruncește să vin la Tine... locul meu nu-i în altă parte decât la Tine... poruncește ceea ce eu vreau să fac, nemaivăzând și o altă cale decât să urmez chemării Tale...“*

Fecioarele înțelepte (cele 5) au pipăit valoarea lui Hristos, ... cine este El, duhul iubirii Sale, preparându-și inima, din timp, pentru asta, jertfind-o lui Hristos. Celelalte fecioare (nebune) degeaba ar fi alergat la cei ce au cu prisosință ulei (sfinții), fiindcă așa ceva (dragostea) nu se cumpără, nici nu se vinde, ci se dobândește, cu jertfa inimii. Într-adevăr, s-ar putea pune problema generozității celor 5 fecioare înțelepte (așa cum apostolul Pavel a spus că preferă să fie și el în afara Împărăției, cu cei pentru care-și pune tot sufletul, decât să fie despărțit de ei)... numai că aici, Mântuitorul se referă, strict, la un singur aspect: al neatenției, al nepăsării în fața bogăției de frumusețe a iubirii dumnezeiești...

⇨ Ce e de făcut ? Cu întrebarea asta pornim în zorii zilei. Te trezești cu Învierea lui Hristos în brațe, cu El însuși în brațele tale, făcându-ți-se viață din Viața Lui dată de Tatăl. A venit prin ușile închise (ca atunci când a pătruns prin ușile închise ale casei unde se aflau Apostolii) ale neștiinței tale, ale nevăzutului, ale imposibilului... arătându-ne că totul e posibil de vreme ce El a pătruns în noi – răstignindu-se, apoi înviind și aducându-ne VIAȚA, o va mai face și-n viitor, venind cu iubirea Tatălui în noi și odată cu ea și El în persoană, cu trupul Învierii Sale (dăruit nouă în Sfânta Împărtășanie). A promis și o face, iată !

E o taină copleșitoare aceasta... Oamenii se întreabă: „Cum să simt că e în mine, cu mine ? !". Întreabă oamenii cum a întrebat și apostolul Toma: „cum să Te cred, Doamne, că ești Tu, dacă nu am pus mâna pe Tine ?". Iar Domnul i-a răspuns: „Toma, Toma, *fericiți cei ce n-au văzut și au crezut !*", situație-n care suntem noi, cei care nu L-am văzut, dar trebuie să-L credem pe cuvânt. Și i-a mai zis lui Toma: *„Pipăie..."*, nu neapărat să vadă Toma urmele cuielor și rana făcută în coastă de sulița înfiptă ci mai presus de toate, l-a îmbiat să pipăie dragostea Lui care L-a determinat să ajungă la Cruce pentru a-i oferi omului șansa vieții adevărate... Această iubire a lui Hristos suntem chemați a o pipăi, în adâncul ei, de grele, cutremurătoare semnificații...

Și dacă dimineața ne trezim conștienți că Domnul Hristos ne trezește pentrua dovedi că El se ține de cuvânt și a pătruns deja în taina vieții noastre cu învierea Lui, ce ne rămâne de făcut? Să-i urmărim iubirea, modul în care ne iubește, arătându-ne ce mult se bucură Tatăl de El și de noi, cei ce-L primim pe Fiul Său iubit, făcându-ne astfel frați cu Hristos. Duhul Sfânt e Cel ce întreține amintirea Acestuia în noi, atenționându-ne că Mântuitorul se ține de cuvânt și că dimineața El este prezent în inima noastră, iubindu-ne. Asta nu e teorie deși „teorie" în grecește înseamnă auzire, vedere de Dumnezeu. Auzim atâtea zgomote (în sensul vorbirii deșarte), însă nu vrem să auzim, să recepționăm promisiunea făcută de Mântuitorul, că după Înviere va veni în noi, cu iubirea Tatălui, care e VIAȚĂ (Iubirea e Viață și Viața e Iubire) și odată cu ea, va veni și El... Noi ne trezim cu El în noi (împărtășiți fiind cu El), trebuie doar să-L pipăim, să-I pipăim duhul dragostei, – prin credință –, așa cum Toma i-a pipăit rănile, Toma trebuia să creadă că-i El, de vreme ce I-a stat în preajmă și L-a auzit vorbind despre moartea și Învierea Sa... ; trebuia să fie convins că, din dragoste pentru ei a înviat, ținându-Se de cuvânt, fără a mai fi nevoie să pună mâna pe răni. Trebuia să fi crezut în dragostea Lui, în loc de-a simți nevoia să-i pipăie urmele răstignirii din dragoste ! ! !

... Noi Îl pipăim dimineața prin credință și ne convingem că este cu noi, înviat, ținându-Se de promisiunea făcută în rugăciunea Lui către Tatăl: *„Eu pentru aceștia, care au crezut că Tu M-ai trimis să le fiu Viață, mă rog, Părinte... Primește-i ca și pe Mine, căci ei au promis că vor să învețe iubirea cu care M-ai iubit Tu, ca ea (această iubire) să fie în ei, și Eu în ei..."*. ... Iar noi, la spovedanie, în strânsă legătură cu ceea ce-L auzim pe Mântuitorul că ne-a promis, ne angajăm să-L primim, să-I facem loc în inima noastră, pentru a ne fi El totul, urmându-L în fiece clipă. Să fim legați de El și așa să ne sculăm, în dulcea Lui legătură pentru a fi liberi să facem orice. Numai în Hristos putem fi liberi, când El ne-a devenit normă, conduită și respirație, adică Totul...

Duhul dragostei lui Hristos, care face să se decanteze (separe), în faptele și-n cugetele tale, ceea ce-i iubirea lui Hristos de ceea ce-i plăcere a egoismului. Biologic ești mânat de multe tendințe, însă ele trebuie purificate, înălțate, aduse pe alt plan de existență.

„Porunca iubirii" – Sibiu, Nr. 1/1999

O VIAȚĂ ALCĂTUITĂ NUMAI DIN IUBIRE

Viața părintelui *Miron Mihăilescu* a fost și este în continuare *garanția posibilităților de a trăi în sfințenie...* Părintele Miron a fost un om, mai înainte de toate, spiritual, duhovnicesc, călăuzit de *adevăr*, apoi tot ce decurge de aici: a mărturisit Adevărul, a fost delicat în manifestări, potolit (gânditor, meditativ), bun, foarte bun chiar, nădăjduind totdeauna că orice răutate se poate corecta. A fost un idealist. N-a avut nici un fel de asprime și a prețuit fiece scânteie de bine, în om, îndrăgindu-l nespus pentru aceasta, A crezut în *biruința* omului. A lucrat întotdeauna cu omul, pentru desăvârșirea lui. Dorea ca fiecare să ajungă tot mai sus, spre Porțile Luminii. Nu a precupețit absolut nimic pentru a te ajuta să înțelelegi că mintea, prin rațiunea ei de a fi, este de a sta înălțată, pururea, în *ADEVĂR*. Depun mărturie, cu lacrimi de uimire și recunoștință fierbinte, că nimeni ca sfinția lui, nu a cunoscut și propovăduit, mai temeinic, *IUBIREA*, arătând prin viul trăirii sale, că cel ce crește și se alimentează din iubire, care este lumina lui Dumnezeu, deșteaptă în lume bucuria.

Nu a ținut cont de oboseală, nu a vrut să știe de odihna trupului, ci doar de acea odihnă prin care îl odihnea pe om, făcându-i-se totul. Mâncarea, mereu i-a fost un chin tăcut, dumnealui având mereu o altă hrană de mâncat: aceea de a pune în inimi, desăvârșit, dorul Domnului Hristos, de a-L cunoaște oamenii, ca VIAȚĂ *de la Tatăl*, drept *pâinea cea vie*. *„Dați-le voi să mănânce !"*. Iată un mesaj al Mântuitorului care l-a urmărit la tot pasul pe părintele nostru, trimiterea aceasta însușindu-și-o real...

Un ales al Domnului care va trăi veșnic.

(Mormântul părintelui Miron se află în curtea bisericii din Ocna Sibiului – unde a slujit până la sfârșitul vieții.)

RELAȚIILE COMPOZITORULUI TIMOTEI POPOVICI CU INSTITUTUL TEOLOGIC – PEDAGOGIC DIN CARANSEBEȘ

Scurtul periplu în copilăria și mai ales în tinerețea unui mare muzician român îl vom începe cu dedicația scrisă pe o carte de cunoscutul etnomuzicolog George Breazul: *„Lui Timotei Popovici, îndreptător al credinței noastre în muzica neamului"*. Acest *„îndreptător"* al muzicienilor români „în muzica neamului" s-a născut la numai 20 de km de Caransebeș, în satul Tincova, acum 129 de ani (1870). „Cetitul", scrierea și socoțile le-a deprins în școala satului de obârșie, acolo unde a învățat pentru prima oară, de la Moș Aleonte Gulea, zis Pera, paracliserul, cum să-și așeze obrazul pe cutia viorii. Celelalte trepte ale învățământului preuniversitar – gimnaziul german și Institutul Diecezan cu cele două secții: pedagogică și teologică – le-a urmat în Caransebeș.

Mari sacrificii trebuie să fi făcut preotul Dionisie, tată a 11 copii, pentru școlarizarea fiului său Timo care, pentru a mai reduce din cheltuielile de întreținere a fost silit *„... să trăiască în casa surorii sale, lângă țiglăria lui Müller (un quartir destul de depărtat de școală și biserică...)"*. Ca atare, preotul din Tincova a solicitat direcțiunii Preparandiei scutirea de a frecventa biserica *„pe timp de iarnă"*, Timo fiind cel mai plăpând dintre toți copiii săi.

Cu toate acestea, rezultatele la învățătură, de pildă din trimestrul I al celui de-al doilea curs, au fost *„foarte bune"* și *„lăudabile"*, cu excepția matematicii și geografiei la care profesorii i-au acordat calificativul *„bun"*, iar pentru *„diligință"* (sârguință), pe acela de *„corespunzător"*.

În Institut, a făcut dovada unor reale aptitudini muzicale, fapt probat de Iosif Velceanu: *„Sequens descoperise și la mine talent (...), drept care în ora de muzică mă repartiză să cânt la același pupitru (...) cu conșcolarul Timotei Popovici, elev în cursul III, un băiat de talent ce cânta admirabil la vioră"*.

Antoniu Sequens, muzician străin adus la Caransebeș de episcopul Ioan Popasu, a apărut în viața lui Timotei Popovici precum *„luceafărul de ziuă"* pogorât din înaltul armoniilor celeste într-un suflet adolescentin avid de muzică.

Între profesor și elev s-au stabilit relații care au dăinuit toată viața. Peste ani, elevul de odinioară a semnat unele compoziții muzicale alături de fostul său profesor care îi va trimite cu regularitate din Sibiu, lucrările sale pentru a fi valorificate în concerte de Reuniunea de Cântări și Muzică din Caransebeș. În ***Indexul*** partiturilor muzicale din Colecția Casei Naționale de Cultură din acest oraș, ***Motto***-ul Corului este semnat de cei doi muzicieni. În aceeași ***Bibliotecă Muzicală*** am descoperit câteva compoziții dedicate de Timotei Popovici, magistrului originar din Chotebor (Cehoslovacia): *„Dlui A. Sequens din partea autorului"* (prima pagină a partiturii ***M-aș mărita***, tipărită la Lugoj în anul 1896), *„Fostului meu profesor, Dlui Antoniu Sequens..."* (prima pagină a corului intitulat ***Cântec de leagăn***, tipărit la Sibiu, f.a.), etc.

Deși în anul 1902 Sequens a constatat un real progres în arta componistică a fostului său student, îi reproșează acestuia că, în piesele muzicale trimise nu a evitat octavele paralele între alto și sopran, a uzat nejustificat în desfășurarea armonică de răsturnarea a II-a (cvartsext acord), a rezolvat nefiresc intervalul de septimă prin conducerea vocii la o treaptă superioară în loc să coboare o terță în jos, etc.

În anul 1936 Antoniu Sequens i-a cerut lui Popovici părerea asupra ultimelor compoziții de muzică corală. Iată ce-i răspunde muzicianul care cu silueta sa „firavă", „ascetică" a sporit considerabil „poezia și farmecul" orașului Sibiu: *„Cum voi face o cenzură a lucrărilor profesorului meu?"* și, mai departe: *„Totuși, fiind dorința DVoastră..."* etc., etc.

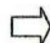
Din corespondența lui Constantin Vladu, unul dintre profesorii de muzică ai Seminarului Teologic, cu Antoniu Sequens am aflat două aprecieri la adresa compozițiilor lui Timotei Popovici: *„... tot ceea ce ne vine de la profesorul Popovici (...) sunt lucrări care ne fac cinste"* și *„... în compozițiile lui Timotei Popovici nu este nimic nelalocul său"*.

În semn de recunoștință, profesorul Școlii Normale „Andrei Șaguna" dirijor al Corului Mitropolitan din Sibiu, nu a uitat să-l felicite pe magistru cu prilejul omagierii, la cei 37 de ani de activitate didactică *„pentru munca neîntreruptă săvârșită cu dragoste, râvnă și pricepere"*.

Anii șederii în Seminar au lăsat urme în cercetările lexicografice ulterioare ale lui Timotei Popovici. Luând exemplul lui Sequens care a cules și armonizat mai multe dansuri populare din jurul Caransebeșului într-o suită, intitulată ***Iedera***, a tratat acest gen al muzicii populare în ***Dicționarul de musică***, tipărit la Sibiu în anul 1905.

Marea simpatie care l-a legat pe Popovici de profesorul său l-a determinat să publice împreună cu el piese muzicale corale în colecția ***Banatul muzical*** apărut în două fascicole alături de alți compozitori bănățeni între care: Tiberiu Brediceanu, Sabin V. Drăgoi, Vadim Șumski, Iosif Velceanu, Ion Vidu ș.a., dovedind totodată că, deși străin și depărtat nu și-a uitat obârșia.

În sfârșit, lucrarea lui Antoniu Sequens: ***Elemente de teoria musicei...*** a stat alături de titlurile semnate de muzicieni iluștri ca: F. Bremer, P. Frank, H. Riemann, H. Zopf, M. Reger, F. A. Gevaert ș.a. la baza

Prof. drd. Dumitru JOMPAN

aceluiași ***Dicționar de muzică*** a lui Timotei Popovici, primul dicționar complet de acest fel publicat la noi.

Dar, oricât de mult a îndrumat Sequens evoluția sa în arta muzicii, aportul altor profesori: Patriciu Dragalina (istorie), Enea Hodoș (literatură), Gheorghe Petrescu (muzică bisericească și tipic) și Ștefan Velovan (pedagogie), în formarea unei personalități complexe, posesoare a unei game de sentimente între care cel mai relevant a fost cel al dragostei de neam și țară, nu poate fi neglijat.

Caransebeșul la sfârșitul veacului al XIX-lea era unul dintre centrele culturale importante nu numai din Banat ci din întreaga țară. Aici activa un cor pe al cărui răboj erau încrustate semnele hărniciei și talentului celor trei decenii de existență, ***Societatea de lectură „Ioan Popasu“*** în sânul căreia s-au format atâtea talente, ***Tipografia Diecezană*** care a luminat ca o făclie mintea și sufletul iubitorilor de carte românească și nu în ultimul rând ***Episcopia Ortodoxă Română.***

În acest climat atât de prielnic înfloririi culturii și artei, alături de Timotei Popovici s-au format și alți muzicieni, *„oameni care au fost“*: profesorii și dirijorii, folcloriștii și compozitorii Petru Ciorogariu, Dimitrie Cusma, Sava Golumba, Vasile Ijac, Caius Lepa și Iosif Velceanu, toți discipoli ai lui Antoniu Sequens care a fost considerat de contemporanii săi *„model de exactitate în îndeplinirea sarcinilor școlare și obștești (...), unul născut anume pentru a fi dascăl“.*

În timpul frecventării cursurilor seminariale, Timotei Popovici a îndeplinit, o vreme, funcția de arhivar al Corului meseriașilor din orașul de pe Timiș.

Sârguinței, atât de caracteristică lui, îi datorăm culegerea tuturor cântecelor bisericești „propuse“ în Seminar și transcrierea lor în notația liniară în scopul litografierii ***„Irmosierului“*** pe care hazardul nu ni l-a scos încă în cale.

După absolvirea secției pedagogice a Institutului, mai exact în vacanța de vară a anului 1892, muzicianul nostru s-a „angajat“ ca dirijor al *Societății Române de Cântări și Muzică.* Unicul concert dirijat de el la încheierea unui an de activitate a *Societății* a marcat debutul său în activitatea dirijorală și i-a adus un beneficiu modest de 300 de florini, necesari continuării studiilor la *Conservatorul de Muzică și Declamațiune* din Iași. La realizarea concertului a colaborat și cântărețul Damian (?), absolvent al Institutului Teologic din Sibiu.

Străin și depărtat de aceste locuri atât de dragi, nu a uitat să le întruchipeze în frumoasele armonii din cântecele ***Mi-e dor de satul meu; Dor de primăvară; În cireșar***; să suspine atunci când Aron Bogdan, elevul său de la Sibiu i-a topit sufletul cu o doină din Banat și să se reîntoarcă, atunci când vremea s-a împlinit, în pământul din care a plecat.

Așa a fost el, *„a ostenit să-și învețe neamul să-și iubească limba și patria“* și va rămâne în mintea și sufletele tuturor acelora care l-au cunoscut sau nu, mai ales prin moștenirea sa artistică *„un rapsod desprins din baladele cu figuri legendare“.*

Prof. drd. Dumitru JOMPAN

UNITATE !

Am avut bucuria sufletească de a face parte, împreună cu familia mea, din cei jumătate de milion de participanți la Sfânta Liturghie romano-catolică, celebrată de Sanctitatea Sa Ioan Paul al II-lea în Piața Izvor din București, în 9 mai 1999. Bucurie sufletească, dar și har, căci tot ceea ce am simțit și trăit acolo a fost însăși lucrarea dumnezeiescului Sfânt Duh. De fapt acest har pogorât atunci din ceruri nu se poate exprima în cuvinte.

Ovațiile venite din inima unor oameni simpli, încrezători în puterea divină, multitudinea de stegulețe și eșarfe fluturate sub cupola unui cer parcă mai albastru ca niciodată, celebrarea Sfintei Liturghii în limba română au conferit toate la un loc o atmosferă incandescentă, nemaiîntâlnită de mine până atunci. Nu a fost de fapt nimic lumesc, ci totul dumnezeiesc !

Cel mai însemnat moment pentru noi creștinii, fie de răsărit, fie de apus, fie de sud sau de nord a fost momentul de la finalul Sfintei Liturghii când Sfântul Părinte și Prea Fericitul Patriarh și-au dat unul altuia sărutul frăției și al păcii, atunci când, din sufletul mulțimii, a început să se înalțe spre ceruri un cuvânt care va intra în istorie: UNITATE ! Poporul lui Dumnezeu a cerut această UNITATE pentru prezent și pentru viitor, pentru împlinirea Sfintei Scripturi, dată nouă pentru a ne duce spre nemurire !

Iubirea a fost aceea care a lucrat în anticamera acestei vizite. Iubirea a fost aceea care a înlesnit punțile de legătură între frații aceleeași credințe într-un singur Dumnezeu Atotputernic. Iubirea a fost ceea ce a convins în toate cele trei zile ale vizitei Episcopului Romei în România și tot ea a fost cea victorioasă până la final !

Acum totul depinde de noi oamenii, cum vom trăi această iubire. Cei care ne reprezintă credința străbună ne-au arătat pașii și drumul de urmat. Noi vom fi răspunzători pentru ceea ce va fi de acum încolo. De aceea, acel cuvânt mirific, sfințit în duminica aceea – UNITATE – să fie pururea în sufletul și în inimile noastre, încrezători că Sfântul Duh va lucra și mai departe prin noi !

Așa să ne ajute Bunul Dumnezeu !

ERWIN JOSEF TIGLA
Reșița

PE URMELE MÂNTUITORULUI ÎN ȚARA SFÂNTĂ – III

ÎN IERUSALIMUL VECHI (SFÂNTA CETATE)

Cine vizitează Ierusalimul și urmărește să vadă obiective religioase creștine și necreștine, va porni din Sfânta Cetate și va putea să vadă și să cunoască, în primul rând că, Ierusalimul biblic a fost întemeiat aproximativ cu 2000 de ani înainte de Hristos. El exista de pe timpul lui Avram, apoi mai târziu împăratul David mărește orașul, îl înconjoară cu ziduri și face o fortăreață militară numită *„Turnul lui David"*, apoi mută aici capitala, numind-o iar *„Cetatea lui David"*. Urmând fiul său Solomon, a zidit un templu de o frumusețe rară. În diferite rânduri Ierusalimul a fost distrus și apoi refăcut. Perioada după Hristos, prin sfinții împărați Constantin și Elena, cunoaște o reînnoire a multor edificii și se zidesc multe biserici creștine, cea mai importantă fiind *„Biserica Sfântului Mormânt"*.

Ierusalimul vechi (Sfânta Cetate) are o suprafață aproximativă de 3 km^2, de formă poligonală neregulată. El este împărțit în patru cartiere astfel: cartierul greco-latin, cartierul armean, cartierul evreiesc și cartierul musulman. Câteva obiective creștine ce pot fi vizitate prin cetatea veche, dau emoție la tot pasul, deoarece întâlnești mănăstiri și biserici, una mai importantă ca cealaltă, toate grăind despre viața și activitatea Mântuitorului Iisus Hristos.

MĂNĂSTIREA MARE care adăpostește frăția monahală a Sf. Mormânt e importantă din punct de vedere istoric, deoarece aici locuiau patriarhii Ierusalimului până în 1851. Biserica mănăstirii este foarte veche și în 1965 a fost reparată de către Prea Fericitul Benedict, patriarh al Ierusalimului. Aici există și un paraclis închinat Sfintei Tecla. Aici se află urmele piciorului stâng al Mântuitorului.

La nordul mănăstirii celei mari se află **Patriarhia Greacă Ortodoxă**, **Sala Sinodală**, pe care am vizitat-o cu ocazia recepției de la sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci, însoțind pe I.P.S. *Vasile Costin* și care mi-a mijlocit, în anul 1979, să fac parte din soborul procesiunii unde este purtată „Sfânta Cruce" – care are o parte din lemnul Crucii Domnului. În procesiune s-a mers la Sala Sinodală, cu care prilej ne-am întâlnit și ne-a binecuvântat Prea Fericitului Patriarh Benedict al Ierusalimului. Tot la această sărbătoare au participat un număr de 50 călugări de la Muntele Athos.

MĂNĂSTIREA SFINȚILOR ARHANGHELI este în apropierea Patriarhiei Ierusalimului. Are două paraclise. În biserică se află o coloană de pe care împăratul David a văzut îngeri cu sabia în mână.

MĂNĂSTIREA SFÂNTULUI HARALAMBIE. În nordul acestei mănăstiri se află o piatră pătrată cu o cruce. Aici a fost ultimul punct al agoniei Domnului, de unde a fost dus spre Golgota pentru răstignire. Tot aici se găsesc o parte din moaștele Sf. Haralambie.

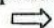
DRUMUL CRUCII începe de la Pretoriu și ține până la Golgota. După tradiția Bisericii din Ierusalim, el este împărțit în 14 popasuri și anume:

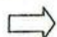
1 Condamnarea la moarte, în curtea casei lui Pilat;
2 Punerea Crucii pe umerii Domnului în fața Pretoriului și pornirea spre Golgota;
3 Prima cădere a Mântuitorului sub povara Crucii;
4 Întâlnirea Domnului cu Maica Sa;
5 Luarea Crucii de pe umerii Domnului de către Simon Cirineanul (*Matei 27,32*);
6 Întâlnirea Domnului cu Veronica, ce I-a șters fața cu o mahramă, de sânge și de sudoare;
7 A doua cădere a Mântuitorului la pământ;
8 Întâlnirea Domnului cu femeile care plângeau și se tânguiau pentru El (*Luca 23, 28-31*);
9 A treia cădere a Mântuitorului la pământ;
10 Dezbrăcarea Domnului de hainele Sale, pe Golgota;
11 Întinderea și răstignirea Domnului pe Cruce;
12 Moartea Domnului pe Cruce;
13 Coborârea Domnului de pe Cruce;
14 Punerea Domnului în Mormânt și Învierea.

Drumul Crucii, în lungime de aproape 1 km, ne dă prilejul să-L întâlnim pe Hristos stând la judecată în fața lui Pilat, care neputincios, *„s-a spălat pe mâini, zicând: Nevinovat sunt de sângele Dreptului acestuia"*, iar până la urmă, la strigătul arhiereilor și slugilor a zis: *„Luați-L voi și răstigniți-L că eu nu aflu în El nici o vină"* (***Ioan 19, 5-6***).

Tot pe drumul Crucii, Hristos a dăruit Veronicăi „Icoana" feței Sale, pe mahramă, care rămâne spre cinstirea tuturor creștinilor, în semn că Domnul a lăsat „icoanele" să intre în tradiția iconografică a Bisericii.

PRETORIUL este locul unde Hristos a fost condamnat la moarte; în prezent se află sub protecția Bisericii Ortodoxe. În acest loc a fost și locuința lui Pilat. Aici a fost adus Hristos pentru judecată. Lângă Pretoriu se află închisoarea lui Hristos și a lui Varava, precum și parte din sala „pardosită cu pietre" de unde a vorbit Pilat cu evreii la judecata lui Hristos, pentru

că aceştia nu voiau să intre în Pretoriu ca să nu se spurce (*Ioan 18,28-29*).

SCĂLDĂTOAREA OILOR sau **BETEZDA** este în vecinătate şi ne aminteşte de locul unde Mântuitorul a vindecat pe slăbănogul de 38 de ani (*Ioan 5,1-16*).

MĂNĂSTIREA SF. PĂRINŢI IOACHIM ŞI ANA este tot în această zonă, construită pe locul unde era casa acestora. Aici s-au descoperit trei tunele subterane, despre care specialiştii presupun că într-unul dintre ele, la 5 metri adâncime, a fost casa în care s-a născut Sfânta Fecioară, într-altul, la 7 metri adâncime, ar fi fost locul unde Sf. Ana s-a rugat lui Dumnezeu să-i dăruiască o odraslă, iar în al treilea ar fi fost mormântul temporar al părinţilor Sfintei Fecioare, care apoi au fost aduşi la Ghetsimani.

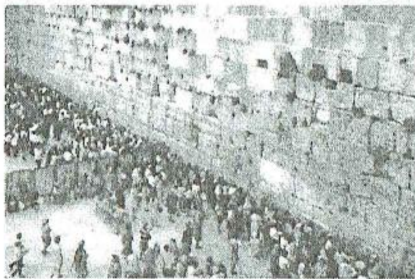
MĂNĂSTIREA SF. IOAN TEOLOGUL (numită şi „FAKI") se află în spatele Pretoriului, în al cărui subsol se află închisoarea Sf. Apostol Petru, de unde a fost eliberat de către un înger.

MUNTELE MORIA situat în partea de răsărit a Ierusalimului vechi, lângă Poarta de Aur, este locul unde Avraam a urcat să aducă jertfă lui Dumnezeu pe fiul său Isaac. Aici a condus David regatul său până în anul 1015 î. H., când i-a urmat fiul său Solomon, care a ridicat măreţul său templu, cea mai frumoasă construcţie a lumii în acea vreme, care a durat 7 ani şi jumătate, socotită una din minunile lumii. Mai târziu, pe ruinele vechiului Templu al lui Solomon, în anul 637, califul Omar construieşte două mărețe moschei în cinstea lui Mahomed care se văd şi astăzi;

MOSCHEEA LUI OMAR cu o curte pe un spaţiu larg şi lungă de 150 x 300 m. pavat cu lespezi uriaşe de piatră. Are formă octogonală, cu patru uşi de intrare în cele patru puncte cardinale. Moscheea a fost construită de arhitecţii bizantini.

MOSCHEEA EL-AQSA, este mult mai mare, dar mai puţin luxoasă. Este construită pe ruinele templului lui Irod cel Mare, cu dimensiuni de 60 m lăţime, pe 90 m lungime. Are 280 coloane din marmură, care susţin bolta. Aici se află paraclise închinate lui Moise, Iisus Hristos, Mahomed, Zaharia şi fiul său Ioan.

ZIDUL PLÂNGERII este locul unde evreii de astăzi se roagă pentru păcatele strămoşilor lor. El a rămas după dărâmarea templului lui Irod ca singură urmă, cu blocuri mari de piatră. Evreii din toată lumea vin la acest zid pentru a plânge distrugerea templului. Toţi care se roagă sunt trişti, au privirea în jos, cu fruntea rezemată de zid, îmbrăcaţi în haine negre. Uneori plâng şi cer ajutorul lui Moise, practicând chiar un fel de joc ritual, mai ales în zi de sabat (deci sâmbăta).

BISERICA DE PE MUNTELE SION – Sionul nu este un munte, ci mai mult un platou mai înalt, aşezat în partea de sud-vest a Ierusalimului vechi. Aici, în apropiere de mormântul lui David, se află una din cele mai vestite biserici. Aici se păstra potirul cu care se împărtăşeau Apostolii după Învierea Domnului; tot aici se păstra stâlpul pe care a fost legat şi biciuit Mântuitorul; acolo este locul unde a fost Cina cea de Taină şi tot aici s-a pogorât Duhul Sfânt peste Apostoli. În această biserică se află şi Cununa de spini a Domnului. De acest loc se leagă Adormirea Maicii Domnului; tot aici a fost casa Sf. Ioan Evanghelistul, unde a rămas maica Domnului până la Adormire. Aici Toma a pipăit coasta Domnului şi tot aici a fost ales Matia pentru a înlocui pe trădătorul Iuda. În jurul bisericii este o mănăstire unde locuiau o mulţime de călugări numiţi „sioniţi". Pe această culme a Sionului, în timpul persecuţiilor s-au construit 7 biserici subterane. Această biserică atât de veche a fost luată de mahomedani în 1517 şi transformată în moschee. În cimitirul ortodox se află şi azi coloane ale fostei biserici.

MĂNĂSTIREA SFINTEI CRUCI se află în partea de apus a oraşului, în afara zidului cetăţii Ierusalimului. Este pavată cu mozaic şi pereţi împodobiţi cu picturi. Tradiţia spune că aici Lot a plantat pomul din care a fost făcută Sfânta Cruce pentru răstignirea Mântuitorului.

MĂNĂSTIREA KATA-MONAS. În apropierea Mănăstirii Sfintei Cruci, spre sud, se află această mănăstire, numită Kata-Monas, dărâmăturile unei mănăstiri mai vechi găsite aici. Ea este închinată Sfântului şi Dreptului Simeon, al cărui mormânt se află în această biserică. Din primele veacuri creştine a existat aici mănăstire, dar în a doua jumătate a sec. XVII erau aici numai dărâmături numite Kata-monas. Aici a fost casa şi mormântul Dreptului Simeon. În 1879 un călugăr numit Horam a cumpărat această porţiune de pământ şi săpând a aflat mormântul Dreptului Simeon, săpat în stâncă. Pe acest loc a ridicat biserica de astăzi.

AIN – KAREM. Este numirea dată de arabi localităţii ce se află în partea de apus, către periferia Ierusalimului. Aici a fost patria Sfântului Ioan Botezătorul. Locul este muntos, cu culmi care formează Munţii Iudeii, zonă plină de linişte şi foarte pitorească. În drum spre Ain-Karem există un mare muzeu naţional al Israelului, numit *„Templu al Cărţii"*, unde se păstrează *manuscrisele de la Qumran*. Este o localitate mică, în jur de 100 de familii de iudei şi arabi, dar bogată în aşezăminte religioase, având 5 mănăstiri, din care 4 sunt catolice şi una ortodoxă.

La Ain-Karem este „FÂNTÂNA MAICII DOMNULUI" – de unde iau apă toţi locuitorii satului. De aici a luat şi Maica Domnului când a stat 3 luni în vizită la Sfinţii Zaharia şi Elisabeta, părinţii Înainte-Mergătorului Domnului.

În apropierea Ain-Karemului există în munte un loc pietros şi pustiu, numit *„Pustiul Sfântului Ioan Botezătorul"*. Tradiţia spune că aici ar fi petrecut marele prooroc Ioan Botezătorul până la vârsta de 30 de ani, când a plecat la propovăduire în pustiul Iordanului.

Peste munte, la locul unde a postit Sf. Ioan Botezătorul, se află o mică mănăstire cu câţiva călugări sihaştri care duc o viaţă foarte aspră, imitând pe dascălul lor.

(Datele sunt culese din manuscrisul *„Ghidul Locurilor biblice şi a Monumentelor Creştine din Ţara Sfântă – anul 1977"* ale I.P.S. Sale Dr. ***Vasile Costin***, Arhiepiscopul Târgoviştei – fost Superiorul Aşezămintelor Patriarhiei Române din Ţara Sfântă)

– va urma –

Prot. Dimitrie GRAMA

VASILE IJAC – 100 de ani de la naştere

Puţini au fost totuşi creatorii de muzică din această parte a ţării care să se fi născut şi să fi activat pe meleagurile bănăţene îmbibate realmente de cânt din cele mai îndepărtate timpuri, dar care abia în secolul trecut, mai precis în sec. XIX, a răbufnit. Începând cu cântarea corală în mediul rural, care a dus la acel fenomen specific Banatului (în special Caraş-ului) prin dirijorii şi compozitorii plugari, apoi în mediul orăşenesc, influenţat şi de muzicienii veniţi de prin alte ţări ale Europei centrale, până la formaţiile instrumentale camerale, orchestrale sau de teatru liric, care s-au impus în special în capitala Banatului.

Dacă Bela Bartok s-a născut doar într-un orăşel din câmpia Banatului, Ion Vidu şi Sabin V. Drăgoi s-au aşezat la Lugoj şi respectiv Timişoara, venind de dincolo de Mureş, sau alţii ca Franz Limmer sau Antonio Sequens au venit la noi din alte ţări vestice, Vasile Ijac este compozitorul care s-a născut şi a activat în Banat.

În oraşul cu o veche tradiţie a învăţământului pedagogic şi teologic de care a fost legată şi activitatea reputatului dascăl, compozitor şi animator al vieţii muzicale, Caransebeş, a văzut lumina zilei la 11 februarie 1899 Vasile Ijac, într-o familie de mici meseriaşi. Parcurgând instituţiile şcolare ale oraşului şi profitând de îndrumarea în ale muzicii a renumitului profesor şi muzician Antonio Sequens, dragostea şi atracţia spre arta sunetelor s-a înfiripat tot mai mult în fiinţa tânărului Ijac. După un scurt intermezzo militar pe frontul italian, în cadrul primului război mondial, muzica a fost cea care i-a călăuzit paşii. Chiar dacă va funcţiona o perioadă ca învăţător la Teregova (1919-1922), înfiinţarea unui cor cât şi activitatea în cadrul Reuniunii de muzică şi cântări din Caransebeş îl absoarbe cu totul.

„*În anul 1922* – scrie V. Ijac în Memoriul de activitate din 1969 – *am plecat la Cluj, unde după examenul de primire la Conservatorul de muzică şi artă dramatică am fost admis la secţia teorie compoziţie. Paralel am intrat în corul Operei Române din Cluj. De data aceasta am avut ocazia să beneficiez din plin de înaltul nivel artistic de la cele două mari instituţii de artă având ca profesori pe Gh. Dima, A. Bena şi îndeosebi pe Marţian Negrea, iar la Operă ca director pe Dumitru Popovici – Bayreuth, secondat de mari dirijori, directori de scenă şi mari cântăreţi ca G. Pavel, Traian Grozăvescu, Nicolae Apostolescu, M. Nestorescu, Lia Pop ş.a.m.d.*"

În paralel funcţionează şi ca profesor la liceul „*Traian Doda*" din Caransebeş, unde înfiinţează o orchestră, apoi la Liceul „*Tarbut*" din Cluj, şi o perioadă mai lungă, la *Aşezământul pentru ocrotirea orbilor*, tot din Cluj.

Setea de cunoaştere şi perfecţionare îl va duce, după absolvirea Conservatorului clujan, la Paris unde va frecventa cursurile Şcolii Cantorum şi a mentorului ei Vincent d'Indy. Aici a cunoscut creaţiile compozitorilor contemporani care au avut o influenţă hotărâtoare şi au lăsat o amprentă certă în activitatea creatoare ce se conturează tot mai pregnant în preocupările sale.

Dacă mulţi din cei care au fost discipoli ai acestei şcoli, au rămas tributari acesteia în formarea stilului lor personal de creaţie – şi e destul să amintim aici pe Alfred Alessandrescu sau Dimitrie Cuclin – Vasile Ijac, datorită filonului muzicii populare, prezent în lucrările sale şi a facturii sale insolite, şi-a putut impune o pregnanţă proprie.

„*Ca orientare europeană eu sunt neoclasic* – cum afirmă însuşi compozitorul – *dar aparţin şcolii naţionale prin substanţă. Ca problematică şi concepţie estetică sunt convins că muzica nu poate abdica de la relaţia ei cu valorile umane*", şi am adăuga noi – în cazul Vasile Ijac – de la valorile naţionale, de la valorile creaţiei poporului în mijlocul căruia a trăit.

Rapsodia Bănăţeană şi Simfonia I-a, lucrări de diplomă la terminarea clasei de compoziţie a maestrului Marţian Negrea care le-a şi prezentat în public, au constituit lansarea şi totodată impunerea ca şi creator în ale muzicii.

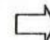
Iată cum ni-l înfăţişează Nicolae Ursu pe colegul mai vârstnic, Vasile Ijac: „*un element cu reale însuşiri şi de mari speranţe pentru compoziţia românească. Dovada a dat-o cu prima sa lucrare simfonică, care deşi prelucrată s-ar putea zice scolastic, prin concepţia muzicală a ideii de simfonie de a conduce în tot cursul lucrării aceleaşi elemente componente ale nucleului principal, prin plasticitatea temelor alese, prelucrarea lor până la epuizare şi în continuă variaţie, bogăţia sonorităţilor şi a armoniei orchestrale, prin coloritul ce reiese din fericita combinaţie a diferitelor instrumente, ce trage definitiv şi în mod demn titlul de compozitor*".

Şi tocmai în domeniul simfonic Vasile Ijac va avea ce spune. Dovadă ne stau cele 5 simfonii scrise în decursul anilor şi a celorlalte opusuri orchestrale sau de balet. De altfel este singurul compozitor bănăţean care a scris 5 simfonii legându-şi numele practic şi de întemeierea simfoniei româneşti, „*în stil românesc*", cum afirma şi Grigore Bugarin.

„*Alipindu-se mişcării muzicale de stânga* – cum scrie într-un articol Alma Cornea Ionescu – *pornită după primul război mondial de compozitorii francezi, domnul Vasile Ijac prin ultimele sale lucrări reuşeşte să-şi creeze un stil puternic personal şi interesant, dacă nici nu pe gustul vulgului, hotărât însă de o incontestabilă valoare artistică, caracterizat prin meloplasticismul brodat pe motive sau sugestiuni artistice de esenţă populară, redate însă într-un cadru artistic pur (simfonii, suite, balete etc.) şi toate acestea ridicate la paroxismul frumuseţilor occidentale până la completa contopire. Forma perfect echilibrată cu ideile, sonorităţi şi modalităţi originale, iată calităţi pe care nu le prea întâlnim la compozitorii noştri*".

Iar Ana Voileanu-Nicoară ne-a mărturisit vizionând baletul „Ivan Turbincă": „*Inspiraţia cea mai autentic muzicală, secondată de o profundă cunoaştere a mijloacelor de exprimare izbucnea cu surprinzătoare vigoare, ilustrând precis, plastic şi în mod cu totul personal momentul psihologic al libretului... muzica în sine este prea frumoasă, simţită păgână, de poem simfonic, măiestrit orchestrat, de alură modernă ce vădeşte serioase calităţi de cultură muzicală*".

Vasile Ijac a abordat o varietate de genuri muzicale scriind pentru diverse formaţii instrumentale, de cameră şi vocale, poate mai puţin corale, dar „*Hedonismele*" grupate în mai multe caiete compuse succesiv din '33 până aproape de anii '60 nu numai că au fost ca un barometru al evoluţiei limbajului său, începând de la exuberanţe şi teribilisme şi ajungând la decantări şi renunţări mature, ci l-au impus pe compozitor şi în genul miniatural, în cazul acesta dedicat pianului.

DAMIAN VULPE

La un moment dat, compozitorul a fost acuzat că este tributar curentelor decadente, dar cum în acea epocă după o critică, totul trebuia să se rezolve luminos, în *„Luptătorul Bănățean“* din noiembrie 1950 autoarea conchide: *„Compozitorul a reușit acum să creeze o muzică accesibilă, capabilă să trezească emoții...“*.

Dacă pentru creația sa muzicală, componistică ne stau mărturie partiturile, imprimările, cronicile de concert și alte însemnări, activitatea didactică se șterge treptat din amintirea celor care i-au fost discipoli. Doar cursurile (ce-i drept numai în manuscris) de Armonie, (în stil clasic) vol. I, (în stil romantic) vol. II și (în muzică contemporană) vol. III și cel de Contrapunct ne-ar putea sta mărturie dacă cineva le-ar edita.

Alături de Sabin V. Drăgoi, Vasile Ijac a fost de-a lungul anilor unul dintre cei care a promovat învățământul muzical și în speță cel superior din Timișoara, începând din 1936 până la pensionarea sa. La *Conservatorul Municipal* a fost chiar director (1943-48), iar la *Conservatorul de Stat* recte *„Institutul de Arte“* decan (1949/50). În perioada când la Timișoara învățământul superior muzical a fost reprimat, Vasile Ijac va preda la *Școala Medie de Muzică (Liceul de Muzică)* și apoi, în final, la *Facultatea de Muzică a Universității*.

Este adevărat, compoziția și învățământul muzical au fost preocupările majore ale lui Vasile Ijac. Dar un spirit activ cum a fost și cum fenomenul muzical l-a absorbit în complexitatea lui, nu de puține ori și-a expus ideile, opinia, sau scria o cronică la evenimentele muzicale la care a participat. Din toate, reiese erudiția autorului și dorința de a prezenta muzica românească și desigur și interpreții ei, concepția estetică care-l călăuzește și pe care o impune de fiecare dată când are ocazia. Conferințele ținute în fața profesorilor, a studenților, la filiala Uniunii Compozitorilor sau pentru publicul larg are în vedere întotdeauna viziunea asupra promovării muzicii de valoare și întrevedea drumul pe care va evolua aceasta.

Practician instrumentist nu putem spune că a fost, dar promova muzica instrumentală nu numai prin lucrările scrise, de cameră sau concertante și și prin îndrumarea în domeniul interpretării, atât la catedra de muzică de cameră cât și la cea de orchestră și prin activitatea dirijorală.

Cinci decenii de activitate muzicală multilaterală în mai toate domeniile acesteia, depusă cu abnegație și sârguință sprijinit desigur pe talentul și acumularea de cunoștințe dobândite în țară dar și peste hotare. Vasile Ijac s-a bazat pe tradițiile clasice da la care pornește pe drumul său integrat în drumul evolutiv al perioadei în care a trăit. Pentru noi bănățenii, Vasile Ijac reprezintă un pilon puternic, atât în ceea ce privește creația muzicală românească – în speță cea simfonică, în armonia și folosirea posibilităților ei ingenios exploatate – cât și în domeniul învățământului muzical superior timișorean, pe care l-a impus și pe care noi trebuie să-l continuăm la nivelul și pretențiile care să asigure mersul înainte intuit de înaintașul nostru.

Ne-a fost profesor, coleg, dar ne va rămâne pildă.

DAMIAN VULPE

DUMNEZEU ȘI ISTORIA

De multe ori în anii ce au urmat instaurării bolșevismului în România, *Mircea Eliade* a deplâns lipsa de împlinire a vocației istorice a poporului nostru. Pentru marele istoric al religiilor, Dumnezeu, identificat în viziunea proprie cu destinul, nu a marșat alături de acest popor până în vârful plinirii chemării sale. Într-un fel sau altul, în momentul în care brațul divin nu a mai intervenit viguros, poporul român s-a dezechilibrat, fiind la un pas de căderea în prăpastia neființei.

„Istoria lumii – spune ***Jean Daniélou*** –, *în sensul creștin al cuvântului, este esențialmente* ***Istoria sfântă****, cea a faptelor minunate ale lui Dumnezeu în decursul timpului"*. Întruparea Fiului lui Dumnezeu pe pământ semnifică realismul și valoarea oricărei activități sociale, eludarea falselor gnoze care mistifică sensul timpului mundan. De aceea, contrar miturilor ezoterice, timpul nu se depășește, ci se trăiește în fiecare clipă.

De ce devenim uneori aistorici și prin urmare negativiști? De ce credem, alteori, cu atâta convingere, că Dumnezeu s-a mutat din istorie și că doar uneori ne vizitează efemer? Ce se ascunde în spatele deșertăciunilor care se livrează la nivelul politic? La aceste întrebări, gândirea creștină atrage atenția asupra locului în care, la urma urmei, se plămădește istoria și componentele sale, adică în sufletul omului. Adâncimile personalității noastre sunt locul în care ne întâlnim cu Sfântul Duh, sau, cum spunea sentențios ***Dostoievski***: *„zona de dispută între bine și rău"*.

Prin propriile sale puteri omul nu poate ajunge la Dumnezeu, cu toate că Acesta se află în chiar intimitatea sa. După *Cincizecime*, sensul istoriei și vocațiile umane stau sub auspiciile generoase ale harului Sfântului Duh. Singurătatea *„Legii"* a fost transfigurată în pluralitate comunională. De aceea, toate gesturile de generozitate ale omului au consistență eshatologică doar în măsura în care se simt potențate de energiile necreate ale Duhului Sfânt. Dar acestea consacră pe om în pregustarea vieții mistice a dumnezeirii.

Tehnicile hinduiste, ca să dăm numai un exemplu, deși sunt pline de vigoare și aparent ascetice, urmăresc ieșirea din istorie și atingerea unui extaz atemporal. Lumea, societatea, tehnicile de conducere a vieții sunt opera „răului". În schimb, Revelația biblică, prin gesturile sale profetice și mântuitoare, revalorizează timpul, ca fiind parte integrantă a planului lui Dumnezeu. În acest „timp" se zidește *„Trupul lui Hristos"* (Biserica) și ne îndreptăm spre eshaton.

Fără îndoială creștinismul este un eveniment istoric ce se consacră, prin participarea Sfântului Duh în *„ceruri"*. De aceea la *„plinirea vremii"* Fiul lui Dumnezeu a hotărât să pătrundă în timp și nu să distrugă omenirea printr-un gest majestuos și radical. Prin acest fapt, Hristos a dat de înțeles semenilor Săi substanța absolută a vocației acestei lumi, afirmând că drumul spre viitor trece prin prezent.

Istoria făcută de oameni, fără asistență divină, este una a războiului și aducătoare de moarte. În numele ei, „Jandarmii" oculți ai pământului devin arbitrii ai groazei și bombardează cu frenezie Biserici creștinești. Pe avioanele satanei flutură un singur stindard: Sfârșitul!

Diac. Cătălin DUMITREAN – Sibiu

PROGRAMA DE ADMITERE

la Universitatea „Eftimie Murgu“ din Reşiţa, în anul universitar 1999-2000, SECŢIA TEOLOGIE ORTODOXĂ - ISTORIE.

MUZICĂ BISERICEASCĂ

(se notează cu *admis/respins*)

a. Verificarea *aptitudinilor muzicale* cu exemplificări din *Cântările Sfintei Liturghii.*
b. Verificarea *dicţiei*, prin rostirea unei *rugăciuni*, a unui *psalm*, a unei *ectenii* sau a unei *poezii*.

DOGMATICĂ ORTODOXĂ

1. Despre religie (originea, fiinţa religiei, teorii despre originea şi fiinţa religiei).
2. Argumente raţionale pentru dovedirea existenţei lui Dumnezeu (argumentul istoric, cosmologic, teologic şi ontologic).
3. Revelaţia dumnezeiască (revelaţia naturală şi supranaturală).
4. Căile de transmitere a revelaţiei supranaturale: Sfânta Scriptură (inspiraţie şi tâlcuire), Sfânta Tradiţie (aspectul statornic şi dinamic, monumente sau documente ale Sfintei Tradiţii). Raportul dintre Scriptură, Tradiţie şi Biserică (deosebiri interconfesionale).
5. Cunoaşterea lui Dumnezeu (cunoaşterea naturală, supranaturală, apofatică şi catafatică, cunoaşterea lui Dumnezeu din împrejurările vieţii).
6. Atributele divine (atribute naturale, intelectuale şi morale; deosebiri interconfesionale privind raportul dintre atributele şi fiinţa lui Dumnezeu).
7. Sfânta Treime (descoperirea Sfintei Treimi în Sfânta Scriptură; formularea dogmei trinitare; persoanele Sfintei Treimi şi relaţiile dintre Ele; Filioque şi combaterea lui).
8. Crearea lumii nevăzute (originea îngerilor, natura, funcţia şi ierarhia îngerilor, îngerii cei răi).
9. Crearea lumii văzute (referatul biblic despre crearea lumii văzute; creaţionism şi evoluţionism).
10. Crearea omului (nemurirea sufletului, funcţiile şi spiritualitatea lui; teorii cu privire la originea şi transmiterea sufletului).
11. Starea primordială a omului (deosebiri interconfesionale).
12. Căderea omului în păcat (originea şi fiinţa păcatului strămoşesc – teorii; urmările păcatului strămoşesc; diferenţe interconfesionale).
13. Providenţa divină (aspectele şi realitatea providenţei; obiecţii împotriva providenţei divine şi respingerea lor).
14. Dumnezeu Mântuitorul (pregătirea omenirii pentru venirea Mântuitorului – proorocii în Vechiul Testament; întruparea Mântuitorului, unirea ipostatică şi urmările ei; chenoza, ca stare de smerenie a Mântuitorului; erezii hristologice).
15. Opera de mântuire a lui Hristos (raportul dintre mântuirea obiectivă şi mântuirea subiectivă; slujirea profetică arhierească şi împărătească a Mântuitorului; aspectul de jertfă, ontologic şi recapitulativ al răscumpărării realizate de către Hristos; deosebiri interconfesionale cu privire la răscumpărare; adeverirea morţii şi învierii Domnului).
16. Dumnezeu Sfinţitorul (Persoana şi lucrarea Sfântului Duh; relaţia dintre Hristos şi Duhul Sfânt în iconomia mântuirii; harul, harismele şi darurile Sfântului Duh; raportul dintre har şi libertatea omului din punct de vedere catolic, protestant şi ortodox).
17. Mântuirea subiectivă (etapele îndreptării; condiţiile însuşirii mântuirii subiective; diferenţe interconfesionale).
18. Cinstirea sfinţilor (Temeiuri pentru cinstirea sfinţilor, a moaştelor, a icoanelor şi a Sfintei Cruci; preacinstirea Maicii Domnului; deosebiri interconfesionale).
19. Despre Biserică (întemeierea, fiinţa, însuşirile şi membrii Bisericii; deosebiri interconfesionale cu privire la Biserică).
20. Sfintele Taine (fiinţa, necesitatea şi numărul Tainelor; cele şapte Taine şi ierurgiile; Sfintele Taine în viaţa credincioşilor).
21. Eshatologia creştină (judecata particulară şi judecata universală; rai şi iad; doctrina catolică despre purgatoriu; semnele parusiei, învierea morţilor şi judecata universală; milenarismul şi combaterea lui; cer nou şi pământ nou).

Bibliografie:

Pr. prof. dr. Isidor Todoran şi arhid. prof. dr. Ioan Zăgrean, *Teologie dogmatică. Manual pentru seminariile teologice*, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1991.

ISTORIE

1. ISTORIA ROMÂNILOR DIN CELE MAI VECHI TIMPURI PÂNĂ LA REVOLUȚIA DIN 1821

1.0. Protoistoria. Civilizația tracilor în epoca bronzului. Tracii nordici (geții sau dacii) în prima epocă a fierului. Geto- dacii și primele faze ale civilizației La Téne.

2.0. Antichitatea. Dacia sub înrâurirea Romei. Regatul dac. Unirea religioasă și politică a triburilor geto-dace. Burebista și marea sa stăpânire vremelnică. Statul condus de Decebal. Războaiele dacice inițiate de Traian. Etnogeneza românească. Geneza etnică românească în cadrul procesului de formare a popoarelor și limbilor neolatine europene. Romanizarea spațiului daco-moesian.

3.0. Evul mediu. Formarea statului medieval Țara Românească. Formarea statului medieval al Moldovei. Lumea românescă în secolul al XIV-lea – al XVI-lea:

A. Dezvoltarea economică

B. Structuri și mișcări sociale

C. Statul și principalele sale instituții

Țările române în cruciada antiotomană. Iancu de Hunedoara. Vlad Țepeș. Moldova în perioada domniei lui Ștefan cel Mare (I). Ștefan cel Mare (II). Unitatea medievală românească.

4.0. Românii între medieval și modern. Fapta și moștenirea lui Mihai Viteazu. Redobândirea neatârnării. Unirea politică din 1600 și consecințele ei istorice. Țările române în perioada domniilor lui Constantin Brâncoveanu și Dimitrie Cantemir. Transilvania la sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea. Instaurarea dominației austriece. Transilvania și Banatul sub stăpânirea Habsburgilor. „Secolul fanariot" în Moldova și Țara Românească. Lupta de emancipare națională a românilor din Transilvania. Răscoala populară din 1784, puternica afirmare a națiunii române. Modificări în statutul politico-juridic.

2. ISTORIA ROMÂNILOR DE LA 1821 PÂNĂ ÎN 1989

1.0. Națiune și acțiune la 1821. Program, oameni, fapte, urmări imediate și perspectivă.

2.0. Mișcarea de regenerare națională și socială de la 1848-1849.

2.1. Mersul revoluției în provinciile românești (mai-septembrie 1848).

2.3. Perioada postpașoptistă (1848-1856) și „Deceniul restructurării naționale"(1856-1866).

3.0. Domnia lui Alexandru Ioan Cuza (1859-1866).

3.1. Epoca marilor reforme.

4.0. Prințul străin și regimul politic întemeiat pe Constituția din 1866.

5.0. Cucerirea Independenței de stat a României.

6.0. Viața politică în România (1878-1914).

7.0. Românii din afara statului național și lupta lor pentru emancipare (1867-1914).

8.0. Războiul pentru reîntregirea națională a României.

9.0. Desăvârșirea unității naționale a statului român.

10.0. Evoluția vieții social-politice în România (1918-1940, partea I-a și a II-a).

11.0. Monarhia autoritară a regelui Carol al II-lea.

12.0. Tragicul an 1940 în istoria românilor.

13.0. România în perioada anilor 1941-1944.

14.0. Actul de la 23 August 1944.

15.0. România pe drumul către totalitarism-comunism (1944-1947).

Se recomandă **manualele**:

Tematica I – „*Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până la revoluția din 1821*" – manual pentru clasa a XI-a, ediția 1997, autori: Mihai Manea, Adrian Pascu, Bogdan Teodorescu.

Tematica II – „*Istoria Românilor de la 1821 până în 1989*" – manual pentru clasa a XII-a, ediția 1997, autori: Mihai Manea, Bogdan Teodorescu.

NOTĂ: Relații suplimentare se pot lua de la Rectoratul Universității „*Eftimie Murgu*"Reșița, Piața Traian Vuia nr. 1, tel. 055 / 210214.

APRILIE – MAI 1999

Vineri, 2 aprilie
- ora 10: Efectuează o vizită canonică în parohia Lăpuşnicel, Protopopiatul Băile Herculane.
- ora 14: Poposeşte la tabăra din Valea Minişului, în mijlocul refugiaţilor găzduiţi aici din cauza războiului din Jugoslavia. Este însoţit de P. C. Pr. Nicolae Rădulescu, cons. adm.-bis.

Sâmbătă, 3 aprilie
Săvârşeşte serviciul religios cu ocazia jurământului militar al celui mai tânăr contingent de ostaşi ai patriei, în cadrul U.M. de la Şesul Roşu – Caransebeş. Este însoţit de P. C. vicar Ioan Petraş.

Duminică, 4 aprilie
Cu ocazia Duminicii Floriilor săvârşeşte Liturghia arhierească la Catedrala Episcopală din Caransebeş, în cadrul căreia hirotoneşte întru diacon pe tânărul Nicolae Drăghici. La sfârşitul Sfintei Liturghii, rosteşte un sensibil cuvânt de învăţătură.

Miercuri, 7 aprilie
- ora 18: Participă la slujba Deniei din Miercurea Săptămânii Sfintelor Patimi la Catedrala Episcopală din Caransebeş.

Joi, 8 aprilie
Slujeşte şi rosteşte un cuvânt chiriarhal cu ocazia Deniei celor 12 Evanghelii din Joia Patimilor.

Vineri, 9 aprilie
- ora 14: Însoţit de oaspeţii P.S. Angelo Bagnasco, Episcop de Pesaro-Italia, Don Giorgio Paulini, responsabil cu probleme ecumenice al Episcopiei de Pesaro, diac. Michele, secretar eparhial de Pesaro şi P. C. Protos. Visarion Joantă, secretar eparhial şi exarh al Episcopiei Caransebeşului, Prea Sfinţia Sa Dr. Laurenţiu Streza, Episcopul Caransebeşului, efectuează o vizită canonică la Mănăstirea *„Sf. Ilie de la Izvor“* din Bocşa-Vasiova.
- ora 18: Oficiază slujba Prohodului Domnului şi rosteşte un cuvânt de învăţătură la Catedrala Episcopală din Caransebeş. La slujbă participă şi distinşii oaspeţi italieni ai P. S. Sale.

Sâmbătă, 10 aprilie
- ora 12: P. S. Sa şi înalta delegaţie italiană sunt primiţi la Reşedinţa Episcopală Romano-Catolică din Timişoara de către P. S. Sa Sebastian Kreuter, Episcopul Rom.-Cat. al Timişoarei. În după-masa aceleiaşi zile, sunt oaspeţii I. P. S. Sale Dr. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului, la Reşedinţa Mitropolitană din oraşul de pe Bega.

Duminică, 11 aprilie
- ora 0: Săvârşeşte, alături de delegaţia italiană şi un numeros sobor de preoţi şi credincioşi, de la toate cele opt parohii din Caransebeş, Slujba Învierii la amplasamentul noii Catedrale Episcopale.
- ora 1: Are loc în continuare, la Catedrala Episcopală din Caransebeş, Sfânta Liturghie arhierească a Sfintelor Paşti, în cadrul căreia se dă citire Pastoralei chiriarhale de Învierea Domnului.

- ora 11: Participă la Vecernia specială a Sfintelor Paşti (a doua Înviere), unde, împreună cu ierarhul şi clericii italieni, se dă citire pericopei evanghelice a Vecerniei, în 12 limbi.
- ora 13^{30} : Primeşte înalte oficialităţi la Reşedinţa Episcopală cu ocazia Recepţiei speciale de Sfintele Paşti.

Luni, 12 aprilie
Slujeşte Sfânta Liturghie în parohia Reşiţa Montană, fiind însoţit de oaspeţii italieni, P. C. Pr. Dr. Vasile Petrica, Protopopul Reşiţei şi P. C. diac. ceremonial Nicolae Mirişan. Hirotoneşte întru diacon pe tânărul Vasile Dragoş.

Marţi, 13 aprilie
Sfânta Liturghie arhierească în parohia Pipirig - Caransebeş. Este însoţit de P. C. Pr. Constantin Bertea, consilier economic, care, în calitate de paroh, a organizat un emoţionant spectacol pascal cu copiii din parohie.

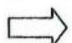
Sâmbătă, 17 aprilie – Miercuri, 21 aprilie
Vizită oficială în Italia, ocazionată de canonizarea la Roma, de către Suveranul Pontif a arhicunoscutului misionar Don Calabrio (*a se vedea pe larg documentarul din numărul de faţă*).

Vineri, 23 aprilie
Cu ocazia hramului *„Sf. Mare Mucenic Gheorghe“* din parohia Toracul Mare (Begheiţi) – Banatul sârbesc, păstorită de P. C. Pr. ic. stavr. Petru Drăghicescu, slujeşte Sfânta Liturghie şi rosteşte un mişcător cuvânt de învăţătură, aducând mângâiere fraţilor români şi sârbi, încercaţi de războiul nedrept din Jugoslavia. În după-masa aceleiaşi zile, se întreţine cu doi miniştri din Guvernul Voivodinei şi acordă un interviu studioului de televiziune din Novi Sad. Este însoţit de P. C. vicar Ioan Petraş.

Duminică, 25 aprilie
Săvârşeşte slujba de binecuvântare a lucrărilor efectuate la biserica din parohia Globu Craiovei, Protopopiatul Băile Herculane, păstorită de P. C. Pr. Boroica Iosif. Este însoţit de P. C. Pr. Nicolae Pereş, Protopopul de Băile Herculane.

Luni, 26 aprilie
Participă la lucrările Sinodului şi Consistoriului mitropolitan din Timişoara. În cadrul acestor lucrări s-a hotărât depunerea din treaptă a fostului protopop de Caransebeş, pr. Ioan Nicola.

Joi, 29 aprilie
Este invitat de onoare şi ţine o alocuţiune antirăzboinică la Reşiţa, în cadrul unui concert la Sala *„Lira“* a Liceului de Muzică, concert organizat pentru a marca injusteţea războiului din Jugoslavia.

Duminică, 2 mai

Vizitează parohia Borlova, Protopopiatul Caransebeş, păstorită de P. C. Pr. Negoiţă Ciprian şi săvârşeşte Sfânta Liturghie cu ocazia întâlnirii anuale a membrilor Oastei Domnului din zonă. Este însoţit de P. C. Pr. Constantin Bertea, consilier economic.

Vineri, 7 mai – Luni, 10 mai

Participă, în calitate de membru al Sf. Sinod al B. O. R., la solemnităţile desfăşurate la Bucureşti cu ocazia vizitei Suveranului Pontif pe care acesta o efectuează ca urmare a invitaţiei făcută de Prea Fericitul Părinte Teoctist, Patriarhul României în numele Sf. Sinod al B. O. R.

Luni, 10 mai

– ora 10: Ia parte, în calitate de membru al Comisiei Sf. Sinod pe probleme de învăţământ, la întâlnirea cu decanii şi reprezentanţii Facultăţilor de Teologie din Patriarhia Română, întâlnire prezidată de I. P. S. Daniel al Moldovei.

– ora 14: În calitate de referent de specialitate, participă la susţinerea tezei de doctorat *„Episcopul Nicolae Velimirovici. Viaţa şi opera omiletică"*, elaborată de candidatul preot Branislav Stancovici, în cadrul catedrei de Omiletică-Catehetică a Facultăţii de Teologie Ortodoxă a Universităţii Bucureşti, sub îndrumarea ştiinţifică a P.C. Pr. Prof. Dr. Constantin Galeriu.

Miercuri, 12 mai

– ora 13: Prezidează întâlnirea dintre eseistul Dan Ciachir, corpul profesoral şi elevii seminarişti din Caransebeş din Sala festivă a Seminarului Teologic-Liceal „Ioan Popasu", unde distinsul cronicar ortodox a ţinut o meditaţie cu titlul *„Identitatea preoţească în societatea contemporană"*

P. S. Dr. Laurenţiu, participant la vizita Suveranului Pontif la Catedrala Patriarhală

– ora 17: Îl însoţeşte pe domnul Dan Ciachir la Reşiţa unde, acesta, în cadrul unei întâlniri cu publicul reşiţean, ţine la Casa de Cultură prelegerea cu tema *„Biserica şi arhitectura"*.

– ora 18: Participă la deschiderea oficială, la Sala *„Lira"* din Reşiţa, a *Simpozionului internaţional **„Didactica"***

Joi, 13 mai

– ora 9: Participă la deschiderea oficială din Sala Mare a Primăriei Municipiului Caransebeş a secţiunilor de Istorie şi de Religie din cadrul *Simpozionului internaţional „Didactica"– ediţia a VIII-a.*

– ora 12^{30}: În Sala festivă a Muzeului Judeţean de Etnografie şi al Regimentului de Graniţă - Caransebeş face slujba de pomenire şi binecuvintează placa dezvelită în memoria fostului director al acestei instituţii, conf. univ. dr. Marian Gumă.

Sâmbătă, 15 mai

– ora 10: Prezidează manifestările Festivalului coral *„Timotei Popovici"* desfăşurate în Sala festivă a Seminarului Teologic-Liceal „Ioan Popasu".

– ora 18: Onorează invitaţia Studioului de radio din Timişoara de a participa la o întâlnire pe calea undelor cu ascultătorii acestui post naţional de radio.

Duminică, 16 mai

– ora 10: Săvârşeşte binecuvântarea picturii şi a lucrărilor exterioare ale bisericii din parohia Bănia, Protopopiatul Băile Herculane, păstorită de P. C. Pr. Băcilă Dănilă, slujind, totodată, şi Sfânta Liturghie arhierească. Cu acest prilej hirotoneşte întru preot pe P. C. diac. Dragoş Vasile pentru parohia Ocna de Fier, Protopopiatul Reşiţa şi acordă distincţia de sachelar părintelui Băcilă Dănilă. Este însoţit de P. C. Pr. Constantin Bertea, consilier economic şi P. C. diac. ceremonial Nicolae Mirişan. Aceste manifestări au fost onorate de prezenţa domnului Ilie Mustăcilă, preşedintele Consiliului Judeţean Caraş-Severin, a domnului Ioan Vela, vicepreşedintele Consiliului Judeţean Caraş-Severin şi a domnului Mircea Popescu, subprefect al judeţului.

– ora 16: Oficiază slujba Vecerniei în parohia Bozovici, Protopopiatul Băile Herculane.

Joi, 20 mai

Însoţit de P. C. Pr. Dr. Vasile Petrica, Protopopul Reşiţei şi P. C. Protos. Visarion Joantă, secretar eparhial şi exarh al Episcopiei Caransebeşului, liturghiseşte, cu prilejul Praznicului Înălţării Domnului, la biserica Schitului de pe Muntele Semenic. De asemenea, săvârşeşte slujba de binecuvântare de lucrări generale de la schit, acordând rangul de singel P. Cuv. Părinte Porfirie Nica.

Vineri, 21 mai

De Praznicul *„Sf. Împăraţi Constantin şi Elena"* liturghiseşte la Catedrala Episcopală din Caransebeş unde, după rostirea unui bogat cuvânt de învăţătură, apreciind ostenelile pastoral-misionare ale P. C. Pr. Constantin Bertea, consilier economic, îi acordă acestuia titlul de iconom.

Duminică, 23 mai

Slujeşte Sf. Liturghie în parohia Cornereva, Protopopiatul Băile Herculane, păstorită de P. C. Pr. Lucian Idomir, căruia îi acordă, pentru întreaga sa activitate pastoral-misionară, distincţia de iconom-stavrofor.

Vineri, 28 mai

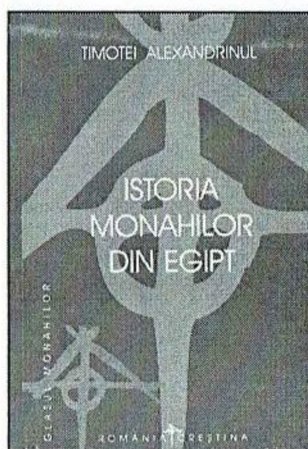
Ia parte – la Reşiţa – la o întâlnire cu cadrele Inspectoratului Judeţean de Poliţie Caraş-Severin unde susţine o prelegere cu tema *„Instituţie şi vocaţie din punct de vedere creştin"*.

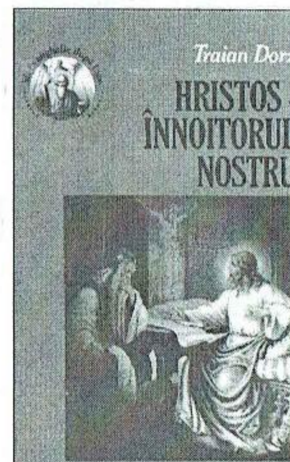
Duminică, 30 mai

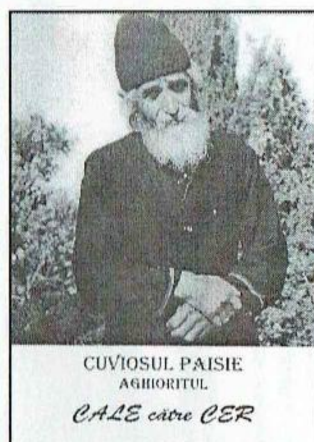
Cu ocazia Dumnezeiescului Praznic al Pogorârii Duhului Sfânt, săvârşeşte Sf. Liturghie şi Vecernia specială a Rusaliilor, urmate de un cuvânt chiriarhal de învăţătură la Catedrala Episcopală din Caransebeş. Îl are ca oaspete pe Hary Mandel, pastor reformat olandez, aflat la studii de specializare în România.

Librăria Diecezană – *BUCURII EDITORIALE*

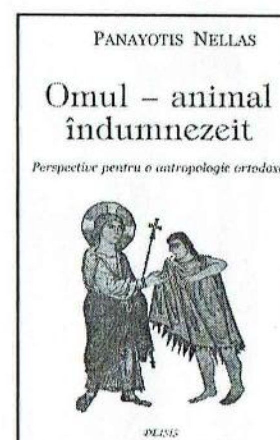

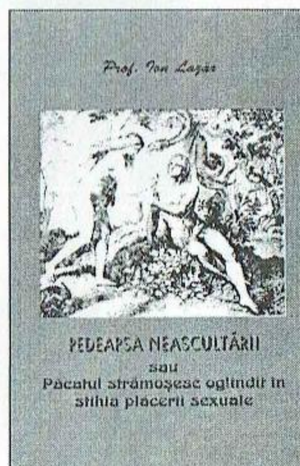

Ο ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΚΑΙ Η ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ